

Ім'я користувача:
Юдіта Павлович

Дата перевірки:
21.05.2023 19:12:37 CEST

Дата звіту:
30.05.2023 05:54:56 CEST

ID перевірки:
1015162461

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

ID користувача:
100011755

Назва документа: Бакалаврська-робота-Товт-Віраг-Емеше

Кількість сторінок: 89 Кількість слів: 26281 Кількість символів: 185405 Розмір файлу: 3.00 MB ID файлу: 1014842528

5.81% Схожість

Найбільша схожість: 1.45% з Інтернет-джерелом (<http://xgu.ru/l3/users/igor-public/nt-voip-2014-apr/teach.net.nt/root:3..>)

5.73% Джерела з Інтернету 687 ..... Сторінка 91

2.29% Джерела з Бібліотеки 53 ..... Сторінка 105

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

4.08% Вилучень

Деякі джерела вилучено автоматично (фільтри вилучення: кількість знайдених слів є меншою за 8 слів та 0%)

3.2% Вилучення з Інтернету 241 ..... Сторінка 106

1.29% Вилученого тексту з Бібліотеки 19 ..... Сторінка 107

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи 3

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Кафедра філології

Реєстраційний № _____

Бакалаврська робота

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМАТИКА РОМАНУ МАКСА

КІДРУКА «ДОКИ СВІТЛО НЕ ЗГАСНЕ НАЗАВЖДИ»

ВІРАГ ЕМЕШЕ ОТІЛЛОВНА

Студентка IV курсу

Освітня програма: «Середня освіта (Українська мова і література)»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 014 «Середня освіта

(Українська мова і література)»

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Тема затверджена на засіданні кафедри

Протокол № 103 /23 листопада 2022 року

Науковий керівник: Чонка Тетяна Степанівна,

кандидат філологічних наук, доцент

Завідувач кафедри: Бергсасі Аніко Ференцівна

габілітований доктор, професор

Робота захищена на оцінку _____, «___» _____ 2023 року

Протокол № _____ / 2023

**Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра філології**

**СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМАТИКА РОМАНУ МАКСА
КІДРУКА «ДОКИ СВІТЛО НЕ ЗГАСНЕ НАЗАВЖДИ»**

Бакалаврська робота

Виконавець: студентка IV курсу

ВІРАГ ЕМЕШЕ ОТІЛЛОВНА

Освітня програма: «Середня освіта (Українська мова і література)»

Науковий керівник: Чонка Тетяна Степанівна,

кандидат філологічних наук, доцент

Рецензент

Берегове

2023

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. Постать Максима Кідрука в контексті сучасної української літератури	6
1.1 Біографія.....	6
1.2 Загальна характеристика творчості.....	8
РОЗДІЛ 2. Цілісний аналіз роману Максима Кідрука «Доки світло не згасне назавжди» ...	29
2.1 Сюжетно-композиційний аналіз	29
2.2 Ідейно-тематичний аналіз.....	40
2.3 Пообразний аналіз	57
2.4 Аналіз мови роману	74
ВИСНОВКИ	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	87

ВСТУП

Макс Кідрук - це видатний письменник, який привертає увагу своїми глибокими творами та науковим підходом до літературного процесу.

Важливим аспектом творчості Макса Кідрука є його ретельна підготовка та дослідницький підхід до написання. Він приступає до створення своїх творів як до наукової праці, збираючи велику кількість наукової літератури та консультиуючись з фахівцями з різних галузей. Це дозволяє йому глибоко осмислювати теми, які він досліджує, і передавати їх читачам у найбільш точній та цікавій формі.

Історія, яку Макс Кідрук розповідає у романі «Доки світло не згасне назавжди», досліджує роботу нейронних зв'язків (синапсів) у мозку немовлят. Цей аспект людської фізіології стає основою для розкриття глибоких психологічних та емоційних аспектів у житті головних персонажів. Автор досліджує вплив цих фізіологічних процесів на поведінку та почуття героїв, створюючи таким чином неповторну і атмосферну історію.

Поняття «наукова фантастика» може бути вжите для опису творчості Макса Кідрука. Він поєднує наукові факти та дослідження з літературним мистецтвом, що дає йому можливість творити твори, які стимулюють інтелектуальні та емоційні переживання читачів. Він пише не лише для розваги, але й для виклику думок, пошуку глибинного розуміння людської природи та світу.

Актуальність наукового дослідження, як і його **новизна**, обумовлена предметом його дослідження – творчістю сучасного українського письменника, у якій порушено актуальні для нашого суспільства проблеми як морально-етичного, так і суспільно-політичного життя.

Згідно з дослідженням Чонки Тетяни Степанівни, відзначається, що Макс Кідрук поєднує фантастику і науку в своїх творах з метою розкриття нагальних проблем суспільства, які стосуються кожної окремої родини і людини. Це свідчить про те, що письменник використовує фантастичні елементи та наукові концепції для висвітлення суттєвих проблем сьогодення [17].

У своїх творах Макс Кідрук будує оповідь на основі інтелектуальної гри-діалогу «автор – герой – читач». Це означає, що він використовує специфічний підхід, де автор, герої і читач взаємодіють між собою через текст, створюючи особливу форму комунікації та сприяючи інтерпретації твору [17].

Зважаючи на ці роздуми, можна зробити припущення, що Макс Кідрук, як письменник, ставить перед собою завдання привернути увагу до соціальних проблем і провокувати

глибоке мислення у своїх читачів, використовуючи фантастичний жанр та інтелектуальні пошуки.

Мета дослідження: опрацювати та систематизувати літературознавчий критичний матеріал, який стосується роману Макса Кідрука «Доки світло не згасне назавжди» та особливостей індивідуального стилю письменника, дати цілісний аналіз твору.

Відповідно до поставленої мети під час написання бакалаврської роботи маємо виконати наступні **завдання:**

- визначити основні факти з життєпису автора;
- з'ясувати роль творчості письменника в сучасному літературному процесі;
- здійснити сюжетно-композиційний аналіз роману;
- здійснити ідейно-тематичний аналіз роману
- з'ясувати проблематику твору;
- охарактеризувати головних героїв роману;
- визначити роль позасюжетних елементів;
- охарактеризувати мову твору.

Методи дослідження. Під час написання бакалаврської роботи ми використали наступні методи: біографічний, психологічний, системно-описовий, методи збору інформації та обробки результатів дослідження, порівняльний; методи аналізу та узагальнення.

Предмет даної наукової розвідки є роман сучасного українського письменника Макса Кідрука «Доки світло не згасне назавжди» (2019).

Об'єкт дослідження: жанрово-стильова, проблемно-тематична, сюжетно-композиційна специфіка роману Макса Кідрука «Доки світло не згасне назавжди».

Практичне значення роботи полягає у можливості використання її під час підготовки до уроків та семінарських занять з сучасної української літератури, написання наукових робіт із даної теми.

Структура роботи. Наукове дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків.

Загальний обсяг наукового дослідження – 92 сторінки. Список використаної літератури містить 21 позицію.

РОЗДІЛ 1. ПОСТАТЬ МАКСА КІДРУКА В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1.1 Біографія

Кідрук Максим Іванович народився 1 квітня 1984 року в селищі Володимирець Рівненської області, є відомим українським письменником, автором таких романів, як: «Доки світло не згасне назавжди», «Де немає Бога», «Зазирни у мої сни», «Не озирайся і мовчи», «Жорстоке небо» та «Твердиня», а також низки тревелогів. Крім того, він є інженером-енергетиком та мандрував більше ніж 30 країнами, включаючи Танзанію, Мексику, Еквадор, Перу, Китай, Чилі, Бразилію, Анголу, Намібію, Нову Зеландію та інші. Кідрук навчався у фізико-математичному класі з посиленням іноземної мови та закінчив школу із золотою медаллю. Вступив до Механіко-енергетичного факультету в Рівненському університеті водного господарства, де вивчав теплоенергетику та на третьому курсі почав працювати програмістом у російській компанії «АСКОН», займаючись розробкою САD-систем. У 2005 році переїхав до Києва та вступив до аспірантури НТУУ «КПІ» на теплоенергетичний факультет. В 2007 році виграв грант на навчання за кордоном та переїхав до Стокгольма, де вступив до аспірантури Королівського технологічного інституту, а пізніше мандрував Європою. Кідрук також співпрацює з українськими журналами та опублікував більше 40 статей. Він також проводить курси про те, як самостійно організувати подорож Латинською Америкою [4].

У листопаді 2014 року Максим Кідрук разом з організацією «Література. РВ» розпочав науково-популярний проєкт під назвою «Quantum» у місті Рівне. Метою цього проєкту є розширення світогляду глядачів шляхом проведення лекцій на різноманітні теми, включаючи космічні тіла та квантову фізику [4].

У 2012 році Максим Кідрук взяв участь у парламентських виборах до Верховної Ради України від партії УДАР Віталія Кличка. Він кандидатував у 99-му виборчому окрузі у місті Кіровограді. Незважаючи на підтримку, отримав 11115 голосів і зайняв третє місце, програвши вибори Андрію Табалову, кандидату від партії «Батьківщина» [4].

У червні 2018 року Максим Кідрук підтримав відкритий лист відомих діячів культури, політиків і правозахисників, який закликав світових лідерів виступити на захист українського режисера Олега Сенцова, який перебував у в'язниці у Росії, а також інших політв'язнів [4].

Максим Кідрук продовжує активну літературну та громадську діяльність, розповідаючи про свої подорожі, пишучи статті та лекції. Його творчість і знання з різних галузей привертають увагу широкого кола читачів та слухачів.

Кідрук Максим Іванович, український письменник, автор романів та тревелогів, є сином відомого українського письменника [4].

Максим Кідрук одружений з Тетяною Кідрук [4]. Вони разом займаються літературною та громадською діяльністю та заснували видавництво «Бородатий Тамарин» [16].

Макс Кідрук повідомив на своїй сторінці у Facebook про відкриття власного видавництва, яке буде спеціалізуватися на публікації наукової фантастики та нонфікшн. За словами Кідрука, цей проєкт не є самвидавом, він налаштований серйозно заморочуватися та буде добирати книжки, яких, на його думку, не вистачає українському ринкові. Він також розповів про те, що назва видавництва - «Бородатий Тамарин» - була обрана через їхнє поєднання кумедності та мудрості. Кідрук зазначив, що вони вже підписали одного закордонного автора і невдовзі анонсують свою першу перекладну книжку. Щоб не пропустити анонси, можна підписатися на них у соцмережах [16].

Макс Кідрук у своєму повідомленні також згадав, що якби не російське вторгнення, вони вже стартували б з кількох найменувань. Він підкреслив, що хоча війна триває, вони вирішили не зупинятися і реалізовувати свій проєкт. Кідрук висловив сподівання, що під час нинішніх умов їм вдасться успішно здійснювати свої плани, а їхня перша видана ними книжка «Нові Темні Віки» буде прийнята гарячо громадськістю. У повідомленні також були наведені посилання на сторінки «Бородатий Тамарин» у соціальних мережах, щоб читачі могли слідкувати за їхніми новинами та анонсами. Кідрук додав, що назва видавництва може бути трохи довгою і складною, але він вважає це недоречним зауваженням, особливо в країні, де існує видавництво з назвою «Абабагаламага», яке має велику популярність і шану серед читачів [16].

ВИДАВНИЦТВО БОРОДАТИЙ ТАМАРИН

Додаток 1. Емблема видавництва «Бородатий Тамарин» [16].

В інтерв'ю «МАКС КІДРУК: про чайлдфрі, в рф нема культури, українці на Марсі, ШИ/ЦЕ НІХТО НЕ БУДЕ ДИВИТИСЬ» з Еммою Антонюк, Макс Кідрук розповів багато цікавого про себе [15].

Емма Антонюк збирає книжки для окупованих або прифронтових територій. Вона залишила свій імейл в інстаграмі, щоб можна було з нею зв'язатися. Люди їй пишуть повідомлення з проханням надіслати «щось з українського», але обов'язково Макса Кідрука [15].

Емма Антонюк питає від Макса Кідрука: «Як гадаєш, які потреби людей ти задовільняєш, що Кідрука так люблять в місцях, де українська книжка не те, щоб була дуже популярна, як це працює? Чому?». А виявляється, що Макс Кідрук ще до повномаштабного вторгнення з 2017-го року разом з командою кожного року пакували повну машину книжок і їхали в «буквальному сенсі ледь не по всіх селах». Його турбує той факт, що в Україні всього 200 книгарень і це один з найменших, за його словами, показників у Європі [15].

Макс Кідрук прагне задовольнити потреби людей через свою літературну творчість та активну пропаганду української книжкової культури. Його популярність пояснюється кількома факторами.

По-перше, Макс Кідрук став відомим завдяки своїм романам та тревелогам, які вразили багатьох читачів своєю глибиною, інтригою та майстерністю написання. Він пропонує цікаві історії та описи, які включають широкий спектр емоцій та досліджень, що зацікавлюють різні аудиторії.

По-друге, Макс Кідрук активно працює на популяризацію української літератури та книжкової культури. Його ініціатива з пакуванням автомобіля книг і подорожами по селах

спрямована на поширення доступу до літератури в регіонах, де книжкова інфраструктура обмежена. Це допомагає підняти інтерес до читання та розширює можливості для отримання знань та культурного розвитку.

По-третє, українська книжка дійсно мала меншу популярність в деяких регіонах, що може пояснювати обмежену кількість книгарень. Тому ініціативи Макса Кідрука спрямовані на залучення уваги до літератури та підвищення її популярності в усій країні.

Загалом, Макс Кідрук здійснює важливу роботу, задовільняючи потреби людей у літературі та розвитку, особливо в тих регіонах, де доступ до книг обмежений. Його наполегливість та пропагандистська діяльність сприяють популяризації.

1.2 Загальна характеристика творчості

Кідрук Максим Іванович - відомий український письменник, чия творчість охоплює різні жанри, включаючи наукову фантастику, технотрилери та тревелоги. Він талановитий та впливовий письменник, який своєю творчістю здатний захопити та залишити слід в серцях своїх читачів. Його різноманітні твори, які охоплюють різні жанри і тематику, пропонують читачам глибокі роздуми, емоційні переживання та рефлексію над сучасним світом. Він володіє майстерним письмом, створюючи живі образи, захоплюючі сюжети та реалістичні світи. Його творчість отримала визнання серед читачів.

Основні риси творчості:

1) Жанрове розмаїття: Максим Кідрук – автор першого в українській літературі технотрилера «Бот». Він експериментує з різними жанрами та стилями. Він створює науково-фантастичні світи, які детально пророблені та реалістичні, а також писав тревелоги, в яких передавав свої враження від подорожей. Він автор збірки оповідань «Заради майбутнього».

2) Соціально-психологічна проблематика: у своїх творах Кідрук часто звертається до соціально-психологічних проблем. Він аналізує вплив суспільства, технологій та інших факторів на людську природу. Через фантастичні сюжети він ставить глибокі питання про буття людини, мораль, свободу та інші аспекти людського життя.

3) Захопливі сюжети: Кідрук володіє вмінням створювати захопливі сюжети, що тримають читача в напрузі до самого кінця. Він ставить своїх героїв у складні ситуації, де вони змушені протистояти небезпеці, розв'язувати загадки та здійснювати подорожі.

4) Сильні персонажі. Персонажі в романах Кідрука відзначаються реалістичністю та глибиною. Вони часто мають сильний характер, свою мотивацію, переживання та розвиваються протягом історії.

5) Глибинні теми. Творчість Максима Кідрука часто пронизана глибокими темами, які заставляють читачів задуматися. Він досліджує поняття ідентичності, взаємодії людини з технологіями, етичних дилем, впливу влади на суспільство та багато інших питань, які стосуються сучасного світу.

6) Майстерність письма: Максим Кідрук володіє влучною мовою та майстерно використовує літературні засоби. Він створює живі описи, деталізовані діалоги та запаморочливі образи, які допомагають читачам зануритися в його твори.

7) Відкритість до експериментів: Максим Кідрук не боїться експериментувати з формою та структурою своїх творів. Він може використовувати нестандартні розповідні техніки, міняти хронологію подій або розповідати історію з різних перспектив, що робить його творчість цікавою та непередбачуваною.

8) Реалістичність світу: один з визначних аспектів творчості Максима Кідрука - це його здатність створювати реалістичні світи. Незалежно від того, чи йдеться про наукову фантастику або тревелоги, він докладає зусиль, щоб прорисувати деталізовані та правдоподібні уявні реальності. Це допомагає читачам легше зануритися у світ твору та співпереживати героям.

9) Рефлексія сучасності: у творчості Максима Кідрука присутня рефлексія сучасного світу. Він часто звертає увагу на проблеми суспільства, технологій, екології та інших актуальних тем. Його роботи ставлять гострі запитання щодо майбутнього людства та викликають роздуми про нашу сучасну реальність.

10) Емоційна сила: творчість Максима Кідрука вражає емоційною силою. Він здатний передати глибокі почуття та емоції своїх персонажів, що робить його твори інтригуючими та запаморочливими. Він ставить читачів перед важливими моральними дилемами та змушує їх переживати разом з героями.

11) Впливовий письменник: Максим Кідрук став одним з найбільш впливових письменників в українській літературі. Його твори здобули широку популярність серед читачів. Його роботи перекладено на різні мови, що дозволяє йому знайти аудиторію за межами України.

12) Широке читацьке сприйняття: твори Максима Кідрука мають широке читацьке сприйняття як серед молоді, так і серед дорослої аудиторії. Він здатний зацікавити різні верстви читачів своїми захоплюючими сюжетами, складними характерами та проблемами, що порушуються в його творах.

13) **Продуктивність та постійний розвиток.** Максим Кідрук є продуктивним письменником, який постійно працює над новими творами. Він виявляє постійний розвиток у своїй творчості, експериментуючи з новими жанрами та ідеями. Це свідчить про його творчу активність та бажання розширювати границі своєї творчості.

Таким чином, творчість Максима Кідрука характеризується різноманітністю жанрів, соціально-психологічною проблематикою, захопливими сюжетами, сильними персонажами, глибинними темами, майстерністю письма та відкритістю до експериментів. Його твори привертають увагу і залишають слід у серцях читачів.

Технотрилер. Технотрилер - це жанр літератури, який поєднує в собі елементи технологій, науки та напруженої сюжетної лінії. У таких творах зазвичай акцентується увага на високих технологіях, їх впливі на суспільство й індивіда, а також на можливих наслідках використання чи зловживання ними [4].

Основні риси технотрилерів:

1) **Технології:** вони відіграють ключову роль у сюжеті технотрилера. Часто це можуть бути новаторські винаходи, штучний інтелект, кібернетичні системи, генетичні модифікації та інші передові технології.

2) **Напружена сюжетна лінія:** технотрилери зазвичай мають швидкоплинну, динамічну та напружену сюжетну лінію. Вони часто включають елементи інтриги, загрози, переслідувань, боротьби зі злочинними організаціями або контролюючими силами.

3) **Наукова достовірність:** технотрилери зазвичай базуються на реальних наукових принципах та технологічних розробках. Автори ретельно досліджують та використовують наукові концепції, щоб створити правдоподібність своїм технологічним розробкам та сюжетним подіям.

4) **Етичні дилеми:** часто технотрилери ставлять питання етики використання технологій. Вони порушують моральні аспекти, проблеми конфіденційності, контролю та впливу технологій на людське життя.

5) **Постапокаліптичний або майбутній світ:** деякі технотрилери розгортаються в постапокаліптичних або майбутніх світах, де технології стали вирішальним фактором виживання або влади. Ці твори досліджують питання, як технології можуть змінювати суспільство, створюють нові форми життя або спричиняють загрозу людству.

6) **Науковий реалізм:** технотрилери часто ґрунтуються на детальних наукових дослідженнях та мають реалістичну основу. Автори глибоко вивчають технології, наукові концепції та можливі наслідки їх використання, щоб створити достовірний світ своєї історії.

7) Перевага діалогу та дії: технотрилери зазвичай мають багатий діалог та динамічні сцени дії. Вони активно рухаються вперед, утримуючи читачів у напруженості та захопленні, часто змушуючи персонажів стикатися з технологічними викликами та небезпеками.

Технотрилери Максима Івановича Кідрука відрізняються своєю оригінальністю, глибоким дослідженням теми технологій та їх впливу на людське життя. Вони стимулюють читачів задуматися про наслідки технологічного прогресу, етичні аспекти та важливість збалансованого використання технологій.

Художні книги

1. 2012 — «Бот: Атакамська криза»
2. 2013 — «Твердиня»
3. 2014 — «Жорстоке небо»
4. 2015 — «Бот: Гуаякільський парадокс»
5. 2016 — «Зазирни у мої сни»
6. 2017 — «Не озирайся і мовчи»
7. 2018 — «Де немає бога»
8. 2019 — «Заради майбутнього»
9. 2019 — «Доки світло не згасне назавжди»
10. 2023 — «Нові Темні Віки. Колонія»

«Бот: Атакамська криза» 2012 р.

«Бот: Атакамська криза» є першим українським технотрилером від Максима Кідрука. У цьому романі поєднано елементи сучасних технологій, психології та бойовика. Історія розповідає про українського програміста Тимура Коршака, який приймає високооплачувану роботу в Чилі, не знаючи, що вона включає в себе. Він опиняється в таємничому лабораторному комплексі, де його завданням є зупинити ботів - дітей-солдатів, що контролюються колективним розумом та вийшли з-під контролю [9].

Роман містить вигадані події, але використовує реальні місця, природні об'єкти, техніку, зброю та фізіологічні особливості живих організмів. Зауважується, що книга не рекомендується для осіб, яким не виповнилося 16 років. Це може бути пов'язано зі змістом, який може містити насильство або екстремальні сцени [9].

Історія написання

Максим Кідрук був надихнутий книгами Майкла Крайтона, який є піонером жанру технотрилера, під час написання «Бота». У процесі роботи над книгою він отримував

консультації від кандидата наук з хімії, лікаря-фізіолога та психіатра, щоб забезпечити достовірність наукових аспектів і психологічної атмосфери [9].

Роман містить описи реальних місць у пустелі Атакама, що додає йому додаткову автентичність. У процесі написання автор надав чернетку книги десяти дівчатам, щоб отримати їхні коментарі щодо складних і незрозумілих моментів. Відповідно до отриманої критики, було скорочено складні описи та деталі, щоб зробити книгу більш доступною для широкого читацького кола [9].

Після отримання зауваження, що в романі немає жодного жіночого персонажу, з яким жіночі читачки могли б асоціюватися, автор вніс зміни, змінивши стать одного з персонажів та переписавши діалоги та сцени, пов'язані з цим персонажем. Це дало різноманітності та більшого емоційного зв'язку з різними аудиторіями [9].

Популярність

Великий успіх книги «Бот. Атакамська криза». Її позиція в ТОП-20 книгарні «Є» і подальше підняття на другу позицію свідчать про великий інтерес читачів до роману. Швидкий термін розпродажу першого накладу за менш ніж за 2 місяці свідчить про популярність книги та великий попит на неї [9].

Те, що «Бот. Атакамська криза» трималась у ТОП-10 основних книготоргових мереж України, таких як «Є», Читайка, Емпік, Читай-город, протягом 10 тижнів, свідчить про її стабільну популярність і успіх серед широкої аудиторії. Це демонструє високу оцінку читачами і підтримку з боку книжкових магазинів та мереж [9].

Враховуючи ці дані, можна сказати, що «Бот. Атакамська криза» стала справжнім бестселером і отримала широке визнання серед читачів в Україні [9].

Нагороди

Цікаво, що Максим Кідрук отримав спеціальну відзнаку «За найкращий твір на тему мандрів і подорожей» за роман «Бот». Хоча книга не є безпосередньо про подорожі, а представляє жанр технотрилера, автор все одно був визнаний за свої здібності у створенні захоплюючої та насиченої пригодами історії [9].

Це може свідчити про те, що роман «Бот» включає в себе елементи мандрів і подорожей, які були сприйняті і високо оцінені членами журі. Відзнака є визнанням досягнень Максима Кідрука як письменника та його внеску у літературний світ [8].

Це також може свідчити про те, що роман «Бот» був сприйнятий як унікальний твір, який заслуговує на окрему визнану категорію. Це відзначення може спонукати більше

читачів до ознайомлення з книгою і підкреслює значимість твору в українській літературі [9].

Фабула

«Бот. Атакамська криза» є першим українським технотрилером Максима Кідрука. Основна сюжетна лінія роману розгортається навколо головного героя, молодого українського програміста Тимура Коршака, який отримує пропозицію від свого колишнього замовника [9]. Тимур раніше продавав колишньому замовнику «сирий» код для керування ігровими ботами. З'ясувалося, що щось пішло не так з цим кодом, і Тимура просять прибути до віддаленої лабораторії на півночі Чилі, де він отримає деталі своєї нової роботи [9]. Прибувши до Чилі, Тимур зустрічається з охороною та конвоєм озброєних африканських найманців, які везуть його в пустелю Атакама, де розташована таємна лабораторія. Проте під час подорожі одна з машин відстає, і на неї нападають схожі між собою хлопчачки-боти. Хоча автомобіль відбиває напад, подібний інцидент справляє враження на Тимура [9].

Прибувши до лабораторії, Тимур стає членом міжнародної групи вчених, що працюють над проєктом ботів - дітей-солдатів, керованих колективним розумом. Вони створюються за допомогою нанороботів, які з'єднуються з нейронами та між собою, формуючи мозкові плати. Ці боти мають бути солдатами нового покоління з безпроводною мережею, що дозволяє обмінюватися даними у режимі реального часу [9].

У лабораторії Тимур стикається зі збитками, створеними аварією, і виявляється, що аварія в лабораторії спричинена необережним експериментом з ботами. Вони вийшли з-під контролю та почали атакувати персонал. Тимур поступово освоюється в новому середовищі і дізнається, що керовані рої нанороботів можуть проникати в мозок людей, з'єднуючись з їх нейронами та взаємодіяти з ними [9].

Під час своїх досліджень Тимур розуміє, що використання ботів-солдатів може мати небезпечні наслідки. Керовані рої, об'єднані в мережу, мають потенціал зловживання та маніпуляції над людськими мозками. Вони можуть викликати контрольовані або неконтрольовані дії, порушувати приватність та навіть призводити до загибелі [9].

Тимур мусить знайти спосіб зупинити поширення ботів і запобігти їх використанню для негативних цілей. Він починає активно працювати над розкриттям та розумінням функціонування ботів, їхнього програмного коду та системи керування [9]. У своїй небезпечній подорожі Тимур отримує допомогу від невеликої групи вчених, які не були під

впливом ботів. Разом вони створюють план дій, спрямований на врятування людей від контролюючої мережі ботів та припинення їхнього подальшого розмноження [9].

В ході боротьби з ботами Тимур зіштовхується з численними перешкодами. Він стикається зі зрадою, загрозами та навіть фізичним насильством, але не здається і продовжує боротьбу [9].

З часом Тимур розуміє, що проблема не обмежується лише однією лабораторією чи однією країною. Це глобальна загроза, яка може поширитися по всьому світу. Він знаходить спосіб використати свої знання та вміння, щоб попередити використання ботів як засобу війни та зробити світ безпечнішим для людей [9].

Завершальна частина роману «Бот. Атакамська криза» розкриває фінальну битву Тимура проти керованих невідомою силою ботів. Він ризикує власним життям, але не зупиняється ні перед чим, щоб знищити цю загрозу та зберегти свободу людства [9].

Роман «Бот. Атакамська криза» закінчується акцентом на моральних та етичних питаннях, пов'язаних із розвитком технологій та штучного інтелекту. Головний герой встає перед вибором між допомогою у створенні безпечних і корисних технологій або повністю відмовляється від них, переконаний у їхній потенційній небезпеці.

«Бот. Атакамська криза» змушує читачів задуматися про майбутнє, роль технологій у нашому житті та необхідність усвідомленого та етичного використання їх. Роман нагадує, що велика сила супроводжується великою відповідальністю, і наші рішення можуть мати далекосяжні наслідки для нас та нашого суспільства.

«Бот: Гуаякільський парадокс» 2015 р.

Це продовження захопливого технотрилера «Бот» від українського письменника та мандрівника Максима Кідрука. Книга, видана в 2015 році, продовжує розповідь про головного героя Тимура Коршака та його пригоди [8].

Після подій, що відбулися в першій книзі, Тимур більше не здатний програмувати і намагається забути про те, що сталося з ним п'ять років тому. Проте він не підозрює, що в еквадорському місті Гуаякіль розповсюджується епідемія, що призводить до нападів жорстокості. Ця ситуація нагадує йому про те, з чим він стикався в Атакамі. Багато людей потрапляють до психіатричної клініки, де вони малюють однакові фрактали та постійно повторюють його ім'я – Тимур [8].

Для пошуку психоістоти в Еквадорі вирушають колишній програміст Тимур Коршак, найманий вбивця Хедхантер та психіатр Лаура Дюпре. Вони змушені долати

небезпеки та розкривати таємниці, щоб з'ясувати причину епідемії та зупинити її поширення. Ця команда зіткнеться з небезпекою, інтригами та несподіваними поворотами подій у своїй місії [8].

Фабула

Незважаючи на те, що Тимур намагається відкинути минулі події та зосередитися на звичайному житті в Києві, новини про епідемію і агресивну поведінку людей у Еквадорі пробуджують його підозри. Тимурові добре відомі «боти» з Чилі, з якими він зіткнувся шість років тому, і його спогади про них викликають страх і тривогу. Він усвідомлює, що ці події можуть бути пов'язані з тим, що трапляється в Еквадорі. Хоча Тимур намагається переконати себе, що це лише випадковість, його внутрішній голос інстинктивно підказує, що є зв'язок між цими подіями. Наполягання дружини Аліни на тому, щоб вони забули про минуле і зосередилися на майбутньому, викликає конфлікт в Тимура. Він знає, що його страхи та попередження можуть бути важливими для розкриття таємниці і зупинки епідемії. Тимур починає розуміти, що він має відправитись до Еквадору, щоб розкрити правду та врятувати людей від цього небезпечного стану [8].

Розвиток сюжету стає ще більш складним і заплутаним для головних героїв. Вони стикаються з невідомими злочинцями, які схопили їх по прильоту в Еквадор. Поява Лізи Джин Торнтон, агента ФБР, робить ситуацію ще складнішою, оскільки вона розслідує епідемію в Гуаякілі та цікавиться метою прибуття трійці. Тимур, Лаура та Ріно розуміють, що вони не можуть більше приховувати правду і погоджуються відправитися з Лізою до психлікарні для дослідження ситуації. В психлікарні вони знову стикаються з агресивними та зараженими людьми, які намагаються їх атакувати. Тимур знову помічає, що ці люди малюють фрактали, а деякі намагаються зобразити лабораторію з Чилі, яка була знищена шість років тому. Тимур висуває гіпотезу, що психоістота, колективний розум «ботів», шукає допомоги програміста, оскільки заражені нанороботами є дорослими і їхні мозкові плати не повноцінні. Однак, він не може пояснити, як стільки нанороботів з'явилося для зараження сотень людей. Головні герої продовжують обговорювати різні гіпотези, намагаючись з'ясувати суть цієї загадкової епідемії. Групі вдається втекти з психлікарні та знайти притулок на околицях Гуаякіля, де вони розуміють, що заражені, що раніше були агресивними, формують якусь організовану групу, яка рухається в невідомому напрямку [8].

Тимур розуміє, що ці «боти» направляються до зруйнованої лабораторії в Чилі. Разом вони перетинають кордон і дістаються до містечка Сан-Педро, яке раніше було

захоплене «ботами». Там вони помічають тривожні ознаки, такі як фрактали на стінах будинків і свіжі сліди ніг. Уночі Тимур зіткнувся з незнайомцем, але не вдалося встановити, хто він такий. Урешті команді вдається досягти руїн лабораторії, де Тимур припускає, що автоматизована система виробництва нанороботів під землею може бути вцілілою. Джеймі опускається в підвал, але виявляє, що він затоплений [8].

Ситуація дедалі загострюється, коли Джеймі стає все більш агресивним і нездатним контролювати свої дії під впливом психоістоти. Ліза та агент Лонгбоу відправляються до руїн лабораторії, вистеживши Тимура за допомогою безпілотної. Тимур розуміє, що система виробництва нанороботів вціліла і продовжує працювати, а нові нанороботи потрапили до океану через підземні потоки. Вони заразили морських тварин, а психоістота намагається знайти Тимура для перепрограмування «ботів» [8].

Заражені досягають Сан-Педро і починається перестрілка. В цей час Ріно героїчно захищає Тимура, але гине від рук заражених. Незабаром на місце прибуває Ліза зі своїм загonom, який вступає в бій і знищує нападників. Психоістота через свого проводиря попереджає, що повернеться, але Тимур відповідає психоістоті, що зробить все, що потрібно, щоб знищити її так само, як вона зараженням нанороботами знищує людей. Він усуває психоістоту, кидючи її проводиря в колодязь, де вона гине. Тим самим він руйнує її вплив на заражених і забезпечує безпеку для людей [8].

Тимур розповідає Лізі про те, як зараження нанороботами почалося в результаті аварії в лабораторії. Він пояснює, що під час бомбардування шість років тому система виробництва нанороботів вціліла і продовжила розмножуватись. Нанороботи потрапили в ґрунтові води, а потім в океан, де заразили морських тварин [8].

Ріно скромно поховали в Еквадорі, а Лаура, Оскар і Тимур вирушають додому. Аліна телефонує Тимурові і попереджає його, що його шукає військовий комісаріат для призову. Незважаючи на це, Тимур вирішує повернутися і, якщо потрібно, піти до війська, відчуючи відповідальність перед своєю країною [8].

Федеральне Бюро Розслідувань (ФБР), заявивши про вилив нафти з танкера, вводить заборону на ловлю риби в океані на рік, щоб запобігти поширенню зараження нанороботами через морських тварин. Залишки лабораторії, де почалося все зараження, затоплюються бетоном, щоб уникнути можливості подальшого поширення небезпеки [8].

«Твердиня» 2013 р.

«Твердиня» змальовує захоплену історію групи студентів, які вирушають на пошуки легендарного міста Паїтіті в Перу. Під час своєї експедиції герої стикаються з

різноманітними перешкодами, природними небезпеками та загадковими випробуваннями. Вони стикаються з місцевими міфами, таємницями і пастками, що охороняють таємниці Паїтіті. Роман наповнений напруженістю, інтригою та несподіваними поворотами подій, що поглинають читача [5].

«Твердиня» комбінує елементи психотрилера, пригодницького трилера та містичного фольклору. Він запрошує читачів на захоплюючу подорож у пошуках скарбів і водночас розкриває глибинні психологічні аспекти героїв, їхні страхи, надії та мотивацію.

«Твердиня» продовжує розкривати талант Макса Кідрука як автора, який вміє створювати захоплюючі сюжети, насичені деталями та емоційним напруженням.

Історія написання

Цікаво, що Максим Кідрук розпочав писати «Твердиню» до свого першого технотрилера «Бот», але відклав роботу над нею, вважаючи, що проєкт «Бот» є більш цілісним на той момент. Проте після успіху «Бота» і отримання позитивних відгуків, автор повернувся до «Твердині» і почав доопрацювання тексту. У процесі переробки автор відкинув перші 60 сторінок рукопису і залишив лише розповідь про головних персонажів Гуннара, Левка та Семена. Основою для створення «Твердині» послужила віра Максима Кідрука в існування давньої, невідомої та дуже розвиненої цивілізації, яка існувала задовго до інків у Перу. Ця віра закорінена у його подорожах до Мексики, Перу і Лівану, де він ознайомився з різноманітними культурами та історичними об'єктами [5].

Однак Максим Кідрук не користувався професійними консультантами під час написання «Твердині», на відміну від свого попереднього роману «Бот», де він залучав фахівців для консультацій. Це може пояснювати більшу самостійність та вільність в описі локацій та деталей, що зустрічаються в книзі. Цікаво, що один з персонажів роману, Семен, є альтер-его самого Максима Кідрука. Це може вказувати на те, що автор втілює у цьому персонажі свої власні риси, думки чи досвід, що додає реалістичності особистості героя [5].

Фабула

Сюжет роману «Твердиня» розгортається навколо групи студентів, які дізнаються про легендарне місто Паїтіті в Перу. Це місто відоме своїми незліченними скарбами, але одночасно з ним пов'язана жахлива легенда про те, що ніхто, хто вирушав на його пошуки, не повертався живим. Запалені пригодами та захоплені легендами студенти вирішують під час канікул відправитися на експедицію до Перу, щоб знайти Паїтіті та розкрити його таємниці. Вони ризикують своїм життям, щоб знайти його [5].

Протягом своєї подорожі герої стикаються з безліччю випробувань, небезпек і таємниць. Вони прокладають шлях через небезпечні ліси, непрохідні джунглі, досліджують стародавні руїни та зустрічаються з місцевими племенами, які самі мають свої секрети [5].

У своїй мандрівці герої змагаються зі своїми страхами, розкривають свої сильні та слабкі сторони і стикаються з моральними дилемами. Це пригода, що перевіряє їх вольові якості, дружбу. По мірі того, як група студентів продовжує свою експедицію до Паїтіті, вони зіштовхуються зі все більш складними випробуваннями. Вони знаходяться посеред загадкових джунглів, де кожен крок може приховувати небезпеку.

Під час своїх пригод герої знаходять сліди минулих експедицій, які розкривають деякі таємниці Паїтіті. Вони виявляють, що це місто приховує не тільки скарби, але й таємницю стародавньої цивілізації, що могла мати великий вплив на історію світу [5].

Проходячи через випробування та стикаючись з небезпеками, студенти також досліджують свої внутрішні конфлікти та переживання. Вони змушені залучити всі свої розумові та фізичні ресурси, щоб вижити та розкрити таємницю Паїтіті. «Твердиня» — це не лише пригодницький роман, але й психологічний трилер, який досліджує глибину людської природи та межі волі та виживання. Герої змушені протистояти своїм страхам та знайти в собі силу продовжувати йти вперед, незважаючи на небезпеки, що оточують їх. [5].

«Жорстоке небо» 2014 р.

«Жорстоке небо» - це захоплюючий технотрилер, який розгортається навколо розслідування авіакатастрофи українського літака у Франції. Автор роману, Макс Кідрук, базується на реальних подіях, щоб створити драматичну історію, пронизану напруженою та небезпекою [10].

Історія написання

Макс Кідрук вирішив відобразити головну героїню як сильну, впевнену в собі та незалежну жінку. Він проводив дослідження, звертався до жіночих персонажів з реального життя, консультувався з жіночими письменницями та експертами, щоб отримати глибше розуміння жіночої психології та досвіду. Макс був відкритий до зворотного зв'язку від рідерів та активно спілкувався з ними, враховуючи їхні пропозиції та ідеї. Він був вражений тим, які різні перспективи та погляди принесли його читачі, і як це збагатило сюжет та характери героїв [10]. Завдяки цій колаборативній співпраці, роман Макса Кідрука отримав глибину, реалістичність та багатогранність. Головна героїня стала комплексною особистістю з власними мріями, проблемами та суперечностями, що робило її ще більш

вбивчою та захоплюючою для читачів. Цей досвід співпраці з рідерами надалі став важливою частиною творчого процесу Макса Кідрука. Він розумів, що думки та перспективи його аудиторії можуть привнести нові ідеї, перетворити персонажів та зробити історію ще більш захоплюючою [10]. Написання роману з колаборативним підходом не тільки дало Максиму можливість впроваджувати новаторські ідеї та реалістичні персонажі, але й зблизило його з читачами.

Фабула

Авіакомпанія «Франс-континенталь» уклала контракт з українським авіабудівним концерном «Аронов» на поставку літаків «Аронов ААРОН 44». Проте після всього дня експлуатації один з літаків зазнав катастрофи під час посадки, у якій загинуло 49 осіб. Попередні дані вказують на те, що причиною трагедії стали наземні служби аеропорту, які допустили ситуацію зіткнення із снігоочисником [10].

Важлива деталь, що Діана Столяр є донькою головного конструктора літака і пам'ятає його розмови про безпеку випуску літака. Після смерті батька від інфаркту вона відчуває особисту мотивацію дізнатися правду про трагедію, що сталася з літаком «Аронов ААРОН 44». Її знання та спогади можуть мати велике значення для розслідування і розкриття можливих недоліків або проблем, пов'язаних з цим літаком [10].

Під час свого розслідування Діана знаходиться під постійною загрозою. Вона стає мішенню для таємничих вбивць і корумпованих посадових осіб, які не соромляться використовувати будь-які засоби, щоб заборонити їй дізнатися правду та розкрити злочинну схему. Під час розслідування Діана також виявляє зв'язок цієї катастрофи зі своїм батьком, який помер рік тому. Вона згадує його попередження щодо безпеки, яка загрожує літаку «ААРОН 44». Це робить розслідування ще особистішим і важливішим для Діани, яка вирішує досягти справедливості та розкрити правду, незважаючи на всі ризики і небезпеки, що стоять на її шляху [10].

З кожним новим відкриттям Діана стає все ближче до розкриття правди. Вона розуміє, що аварія літака «ААРОН 44» була не випадкова. Діана дедалі більше підозрює винних в аварії у своєму оточенні, навіть серед колег і знайомих [10].

У Києві Діана знаходиться під тиском з боку Григорія Авер'янова, який бажає зупинити розслідування. Але вона не здається і продовжує копати глибше, залучаючи Дениса, Марселя та інших союзників до своєї боротьби. Вони розкривають корупційні зв'язки високопосадовців в українській авіапромисловості, політичних колах та міжнародних корпораціях [10].

Під час розслідування Діана йде на величезні ризики. Вона стикається зі злочинцями, які не задумовуючись знищують свідків та перешкоджають їй на кожному кроці. Її життя та життя її сім'ї перебувають під загрозою. Але Діана не відступає і розуміє, що вона має протистояти цій злочинній схемі заради тих, хто загинув у катастрофі «ААРОНа 44». Діана, виявивши правду про катастрофу літака «ААРОН 44» і розкривши злочинну схему, змогла відстояти справедливість [10].

«Зазирни у мої сни» 2016 р.

«Зазирни у мої сни» — це захоплюючий роман у жанрі драматичного технотрилера. Книга була видана у вересні 2016 року і презентована на Форумі видавців. Це третя книга в серії технотрилерів автора, попередніми творами якої є «Бот» та «Бот: Гуаякільський парадокс» [11].

Роман має оригінальний сюжет, який привертає увагу читачів своєю непередбачуваністю та напруженістю. Він розповідає історію п'ятирічного хлопчика на ім'я Тео, у якого під час операції на серці зупиняється серцева діяльність на 36 секунд. Після цього події з хлопчиком стаються надзвичайні речі, і він починає отримувати дивні відвідування у своїх снах. Родина Тео намагається з'ясувати причину цих явищ та звертається до лікарів, але виявляється, що хтось стежить за хлопчиком. Захоплюючий сюжет, поєднаний з науково-фантастичними та драматичними елементами, роблять книгу «Зазирни у мої сни» цікавим читанням для любителів технотрилерів [11].

Історія написання

Максим Кідрук вже зазначав про свій намір написати книгу «Зазирни у мої сни» ще в 2013 році під час презентації роману «Твердиня» у Волинській обласній бібліотеці для юнацтва. Він сподівався написати цей твір раніше, до виходу «Бота II», але він вийшов друком лише у 2016 році [11].

Максима Кідрука надихнули дослідження, зокрема стаття американського професора Джека Л. Галланта, яка розповідала про створення комп'ютерної програми для аналізу нервових імпульсів та відтворення того, що людина бачить у своїх снах. Цей проривний проєкт надихнув письменника і послужив початком для написання роману [10]. У своєму інтерв'ю в вересні Максим Кідрук заявив, що писав роман без натхнення, адже він просто насолоджується тим, чим займається. Це свідчить про його впевненість у власних здібностях та відданість процесу творчості [11].

Фабула

Ця історія розповідає про Мирона Белінського, мешканця Рівного, його дружину Єву та сина Теодора (Тео). У ранньому дитинстві Тео переніс операцію, яка може мати серйозні наслідки. Хоча йому вчасно надали медичну допомогу, хірург повідомив, що під час операції на кілька секунд зупинилося його серце. Після цього випадку поведінка Тео змінилася: він почав плакати без причини вночі, іноді замикався у собі, не реагуючи на зовнішні події. Пізніше у нього почалися напади сомнамбулізму. Батьки взяли Тео на огляд, де діагностували епілепсію, але цей діагноз був пізніше спростований [11].

У 2015 році фінансова ситуація родини Мирона значно погіршилася, і він почав працювати таксистом поза основним робочим місцем у колл-центрі. Несподівано до нього прибули два агенти Федерального Бюро Розслідувань (ФБР), які продемонстрували листа, відправлені з його особистої електронної пошти, де були деталі про доставку великої партії наркотиків. Мирон стверджує, що він не відправляв цього листа, і починає підозрювати свою дружину. Вдома Тео зізнається, що він написав листа під тиском невідомої особи на ім'я Аймонт, але батько не вірить йому.

Мирон переїжджає до США разом із сином Тео. Агенти ФБР пропонують Мирону випробувати пристрій для зчитування сигналів кори головного мозку Тео, щоб з'ясувати, що саме відбувається з його мозком під час нападів. Однак Мирон відмовляється від цієї пропозиції, не довіряючи агентам [11].

У Балтиморі Мирон зустрічається з агенткою ФБР Лізою Торнтон, яка погоджується допомогти вирішити фінансові проблеми родини Мирона в обмін на обстеження мозку Тео. Мирон погоджується на цю угоду. Знайомлячись з доктором Далтоном, вони використовують спеціальну шапку з датчиками, що дозволяє спостерігати за тим, що сприймає мозок людини. Цей пристрій демонструє те, що Тео бачить під час нападів сомнамбулізму [11].

Роман закінчується трагічно: Тео загинув на даху готелю під впливом видіння Аймонта, вхопившись за електричні дроти.

«Не озирайся і мовчи» 2017 р.

«Не озирайся і мовчи» - це містичний роман з елементами жахів та техно. Виданий у 2017 році видавництвом «Клуб сімейного дозвілля».

У романі порушуються проблеми спілкування між батьками та дітьми, дитячої жорстокості та прагнення підлітків втекти від реальності. Макс Кідрук зазначає, що

стилістично цей роман є логічним продовженням його попередніх творів «Жорстоке небо» та «Зазирни у мої сни» [14].

Основні події роману розгортаються навколо чотирнадцятирічного хлопчика на ім'я Марк, який страждає від постійних знущань і цькувань у школі. Під час знайомства з дівчиною на ім'я Соня він відкриває для себе місце, яке, здається, зупинилося в часі, де він може сховатись від своїх проблем. Однак це місце виявляється осередком набагато жахливіших подій [14].

«Не озирайся і мовчи» пропонує читачеві захоптиву суміш містичної атмосфери, жахів та технологічних елементів. Цей роман є продовженням творчої традиції Макса Кідрука та поглиблює його основні теми й мотиви [14].

Презентація

В рамках презентації книги було проведено «Тур 100 міст НОІМ», презентаційний тур наприкінці 2017-го року, що пройшов у 100 містах України, в 22 областях та столиці. Тур розпочався в Києві 27 вересня та закінчився 15 грудня в Кременці [14].

Цікаві факти

Ці додаткові відомості доповнюють сюжет роману «Не озирайся і мовчи» та вказують на зв'язок з іншими творами Макса Кідрука.

Комбінація 1—4—2—6—2—8—2—10—5, що використовується для руху між поверхами в ліфті багатоповерхівки на вулиці Квітки-Основ'яненка (Рівне), грає важливу роль у сюжеті роману. Ця послідовність викликає інтригу і веде до відкриття чогось таємничого або страшного. У романі «Доки світло не згасне назавжди» також згадується ця послідовність. Це вказує на певний зв'язок між цими двома творами як на тематичному, так і на символічному рівнях [14].

Дід Арсен, персонаж з роману «Зазирни у мої сни», згадує події, пов'язані з малим Теодором, який загинув у фіналі попереднього роману. Це зазначення може додати глибини і зв'язку між різними творами Макса Кідрука. Головний герой роману «Не озирайся і мовчи», Марк Грозан, з'являється як другорядний персонаж в романі «Доки світло не згасне назавжди». Це свідчить про перетин персонажів між різними творами письменника [14].

Також, в рамках книг Макса Кідрука створений чат-бот, де читачі можуть спілкуватися з Марком, головним героєм роману «Не озирайся і мовчи», в онлайні. Це інтерактивне доповнення дозволяє читачам ще більше погрузитися у світ творів письменника [14].

Такі зв'язки між різними творами можуть зацікавити читачів, оскільки дозволяють їм побачити спільні мотиви, теми або персонажів, а також зануритися в уявний світ автора з новими поглядами і відкриттями. Вони можуть розкривати глибші зв'язки між різними історіями та допомагати в розумінні письменницької концепції [14].

Таким чином, згадки про комбінацію для руху в ліфті, поява персонажа Марка Грозана у іншому романі та використання чат-бота для спілкування з героєм створюють додаткову глибину і зв'язок між творами Макса Кідрука, розширюючи його літературний світ для читачів [14].

Фабула

Сюжет роману «Не озирайся і мовчи» Макса Кідрука розгортається навколо чотирнадцятирічного хлопчика на ім'я Марк, який стає об'єктом постійних цькувань та знущань у своїй школі. Він постійно відчуває непорозуміння зі світом і відчуженість [14].

Одного дня Марк зустрічає дівчину, на ім'я Соня, і це змінює все. Вони стають близькими друзями і разом відправляються до особливого місця, яке зупинилося у часі. Це місце стає їхнім укриттям від життєвих негараздів і проблем, але виявляється, що воно також є осередком страшних і загадкових подій. У цьому місці Марк і Соня стикаються з небезпекою і таємницями, які загрожують їхньому життю. Вони розкривають моторошну історію місцевого темного минулого і виявляються втягнутими в заплутану мережу інтриг, де реальність і фантастичність переплітаються [14].

Під час свого шляху Марк змушений зіткнутися зі своїми внутрішніми демонами, пройти через випробування та розкрити свою справжню силу і мужність. Він вивчає значення дружби, самопізнання та важливість віри в себе [14].

Сюжет «Не озирайся і мовчи» пронизаний містикою, жахами і фантастичними елементами. Він досліджує теми спілкування між батьками та дітьми, дитячої жорстокості, прагнення втечі від реальності та внутрішнього конфлікту головного героя. Марк поступово розкривається як сильна й уперта особистість, яка не піддається життєвим труднощам і встає на шлях самопізнання та змін. Упродовж роману Марк зближується зі своїм оточенням, знаходить підтримку та розуміння у друзях і родині. Він вчиться долати свої страхи та навчається приймати себе таким, який є, з усіма своїми недоліками і переживаннями [14].

У боротьбі зі злом Марк засвоює важливі життєві уроки і зростає як особистість. Він розвиває свої внутрішні сили і здатності, навчається вірити в себе та довіряти своїм інстинктам. Він змінюється і стає мужнім, здатним протистояти життєвим випробуванням

і нести відповідальність за свої вчинки. Роман «Не озирайся і мовчи» пропонує читачеві захопливу пригоду, сповнену таємниць і емоційних переживань. Він показує важливість самопізнання, внутрішнього зростання та підтримки важливих взаємин у житті

«Колонія. Нові темні віки» 2023 р.

Роман «Колонія. Нові темні віки» розповідає про світ у XXII столітті, де людство змушене шукати нові шляхи виживання через загрозу екологічних катастроф і перенаселення планети. Головна ідея книги полягає у тому, що навіть при значних технологічних досягненнях та розвитку цивілізації, люди залишаються суттєво незмінними і можуть повторити помилки минулого [12].

У романі розповідається про колонію людей на іншій планеті, де їм доводиться стикатися з численними викликами та небезпеками. Герої книги змушені шукати способи виживання, забезпечення життєвих потреб, а також збереження людського духу та цінностей у важких умовах. Роман вражає своїм науково-фантастичним світом, який детально прорисований автором. Книга містить численні ілюстрації, які допомагають уявити цей світ та зануритися у нього. Також присутні таблиці та карти, які розширюють розуміння читача про деталі і особливості цього майбутнього світу. За короткий період після виходу книги «Колонія. Нові темні віки» набула значної популярності серед читачів. Це перший том у фантастичному циклі «Нові темні віки», що ставить перед собою завдання розкрити складну та цікаву майбутню реальність людства [12].

Цікаві факти

Роман «Колонія. Нові темні віки» Макса Кідрука дійсно захоплює читачів своїм реалістичним зображенням майбутнього і науковим підґрунтям. Важливо, що автор зосереджується на проблемах сучасності та нагадує нам про можливі наслідки наших дій у майбутньому. Це дає читачам можливість задуматися над важливими глобальними питаннями і викликами, з якими може зіткнутися людство [12].

Цікаво, що Макс Кідрук планує писати продовження фантастичного циклу «Нові темні віки». Це дає можливість глибше досліджувати та розкривати світ, який він створив, та продовжувати розгортати історію і персонажів у нових випробуваннях та пригодах. Макс Кідрук, як письменник, здебільшого зосереджується на науково-фантастичній тематиці, пропонуючи читачам не лише захоплюючі пригоди, а й піднесені моральні питання, що розширюють горизонти думок та викликають роздуми [12].

Фабула

Події розгортаються у 2141 році і відображають складні виклики, з якими земляни стикаються після пандемії клодису. Поява нової хвороби, яка інфікує лише вагітних жінок, створює новий рівень загрози і вимагає від вчених пошуків відповідей щодо її природи та зв'язку з нейтринними спалахами [12].

Тим часом, колонії на Марсі зіштовхуються зі своїми власними проблемами. Збільшення чисельності мешканців колоній і недостатні ресурси створюють напружену ситуацію, де марсіанам доводиться працювати важче, ніж землянам, щоб забезпечити своє існування. Однак мешканці Марсу також мають свої власні амбіції та прагнуть змін, не усвідомлюючи потенційні наслідки, які ці зміни можуть мати для самого існування колоній. Такий науково-фантастичний сеттинг роману дозволяє автору розглянути складні проблеми та етичні питання, з якими стикається людство у майбутньому. Він заохочує читачів задуматися над наслідками нашого суспільства та наукових досягнень, що допомагає побачити можливі шляхи розвитку та зрозуміти важливість мудрого підходу до наукового прогресу [12].

Отже, Макс Кідрук, створив вражаючу колекцію романів, які поєднують в собі елементи наукової фантастики, містики та жахів. Його творчість можна охарактеризувати як захопливу та напружену, з фокусом на максимальному реалізмі сеттингу та інтригуючих сюжетах.

У своїх романах Кідрук експериментує з науковими ідеями та представляє читачам вигадані, але правдоподібні сценарії майбутнього. Він ставить питання про вплив технологій на суспільство, майбутнє людства та межі наукового прогресу. Романи Макса Кідрука захоплюють читача і змушують його думати про моральні та етичні проблеми, які можуть виникнути в результаті наукових відкриттів.

Технотрилери Макса Кідрука відрізняються напруженим нарративом, динамічним сюжетом та деталізованими описами. Він вміло змішує елементи фантастики з реальним світом, створюючи атмосферу суспільних змін, загроз та несподіваних поворотів подій.

Усі ці риси роблять творчість Макса Кідрука захоплюючою для любителів наукової фантастики та технотрилерів. Його романи відкривають нові горизонти, спонукаючи читачів задуматися про майбутнє та роль технологій у нашому житті.

Тревелоги

Тревелоги - це літературний жанр, який описує подорожі автора, його спостереження, враження та взаємодію з різними культурами, природою та історичними пам'ятками різних країн. У тревелогах автор ділиться своїм особистим досвідом і

переживаннями під час подорожей, відтворюючи атмосферу відвіданих місць та змальовуючи картини життя та культурних особливостей різних народів [4].

Тревелоги:

- 1) 2009 — «Мексиканські хроніки. Історія однієї мрії»
- 2) 2010 — «Подорож на Пуп Землі. Том 1.»
- 3) 2010 — «Подорож на Пуп Землі. Том 2.»
- 4) 2011 — «Навіжені в Мексиці»
- 5) 2011 — «Навіжені в Перу»
- 6) 2011 — «Любов і піраньї»
- 7) 2014 — «На Зеландію!»

Основні риси тревелогів:

- 1) Опис місць: Автори тревелогів звертають увагу на детальний опис відвідуваних місць, таких як міста, пам'ятки, природні ландшафти, місцеві звичаї та традиції. Вони намагаються передати атмосферу і особливості місця, щоб читачі могли уявити себе там.
- 2) Культурна інтеракція: Тревелоги описують взаємодію автора з місцевими жителями, їхніми традиціями, звичаями та культурою. Це може включати спілкування, місцеву кухню, участь у традиційних заходах та подіях.
- 3) Подорожні пригоди: Тревелоги можуть містити розповіді про незвичайні ситуації, зустрічі з цікавими людьми, пригоди, що сталися під час подорожі. Це можуть бути непередбачувані ситуації, випробування або незвичайні враження, які автор пережив під час своїх подорожей.
- 4) Філософські роздуми: У тревелогах автори часто поділяються своїми особистими враженнями, роздумами та спостереженнями про світ та людину. Вони можуть ставити питання про місце людини в світі, природну й культурну спадщину, ставлення до природи та екології.
- 5) Історичний контекст: Тревелоги можуть включати історичні відомості про відвідувані місця. Автори розповідають про минулі події, історичні пам'ятки та їх значення, допомагаючи читачам зрозуміти культурний і історичний контекст відвідуваного місця.
- 6) Індивідуальний підхід: Кожен автор має свою унікальну перспективу та спосіб сприйняття світу. Тревелоги відображають особистий досвід автора, його почуття та враження від мандрівок, що робить їх особистими та автентичними.

«На Зеландію!»

«На Зеландію!» — це тревелог Макса Кідрука, який був опублікований у 2014 році. Книга описує подорож автора до Єгипту під час революційних подій, його пригоди в Дамаску (столиці Сирії) та участь у акції «На Зеландію!» організованої Сергієм Притулою [13].

Фабула

Відвідуючи Єгипет у період революції, Макс Кідрук ділиться своїми спостереженнями та враженнями від політичної напруги та нестабільності, які він спостерігав на місці. У Дамаску він стикається з воєнним конфліктом та небезпекою. Акція «На Зеландію!» була організована Сергієм Притулою та позначена як неординарний туристичний проєкт, метою якого було привернути увагу до місцевих проблем та виправити стереотипи про нашу країну [13].

Ця книга дає читачеві можливість заглибитися у світ авторських подорожей, відчутти атмосферу революції та війни, а також розглянути питання соціальної активності та свідомого туризму.

Тревелоги Максима Івановича Кідрука відомі своїм яскравим описом місць, багатством деталей та реалістичним зображенням культурних особливостей відвіданих країн. Вони пронизані його особистими спостереженнями, емоціями та роздумами про світ, природу та місце людини в ньому. Читання тревелогів Максима Івановича Кідрука дозволяє відкрити нові горизонти та подорожувати разом з автором, поглиблюючи розуміння різноманітності та краси нашого світу.

І на останок хочеться додати ось цей цікавий факт:

Додаток 2. Оповідання Макса Кідрука «Ближче всіх до полюса» в угорському фантастичному часописі Galaktika [7].

Завдячуючи @vlad_arnyev, оповідання Макса Кідрука «Ближче всіх до полюса» вийшло друком в угорському фантастичному часописі Galaktika. Назва оповідання є алюзією на книгу *Nearest the Pole* Роберта Пірі, американського полярника, який першим підкорив Північний полюс Землі. В історії Макса Кідрука йдеться про Марс. Тобто Північний полюс у ній – марсіанський [7].

РОЗДІЛ 2. ЦІЛІСНИЙ АНАЛІЗ РОМАНУ МАКСА КІДРУКА «ДОКИ СВІТЛО НЕ ЗГАСНЕ НАЗАВЖДИ»

2.1 Сюжетно-композиційний аналіз

Історія створення

Історія, яка надихнула Макса Кідрука до написання роману «Доки світло не згасне назавжди», базується на реальних подіях і надзвичайно складній життєвій ситуації. Вона пробудила у письменника бажання розповісти історію про двох сестер, які зіткнулися зі складними стосунками та важким моральним вибором.

Ця історія стала натхненням після того, як Макс Кідрук дізнався про Шаяну-Дженкінс Ернандес і Шаніу Дженкінс. Шаяна-Дженкінс Ернандес була дружиною Аарона Ернандеса, але стала свідком того, як він вбив нареченого своєї сестри, Одіна Ллойда. Ця подія шокувала громадськість і привернула увагу ЗМІ, що прагнули з'ясувати всі деталі цього злочину [3].

Під час розслідування журналістам вдалося отримати доступ до відеозаписів, знятих в будинку Ернандеса. Ці записи, які були використані в судовому процесі проти Ернандеса, показували події, що передували вбивству, сам вчинок та наслідки цієї жахливої події. За допомогою цих відеозаписів було створено телешоу під назвою, яке стало об'єктом суспільної уваги [3].

На одному з кадрів цього відео видно двох сестер - Шаяну Дженкінс і Шаніу. Вони обіймаються, демонструючи близькість свого родинного зв'язку. Шаніа прибула до будинку своєї сестри наступного ранку після вбивства і шукала підтримки та зрозуміння. Із спостережень письменника, Шаяна-Дженкінс Ернандес вже мала підозру, що її чоловік Аарон є причетним до вбивства. Її внутрішній конфлікт і бажання захистити свого чоловіка, одночасно розуміючи важкість злочину, створювали неймовірну напругу в її житті [3].

Ця історія вражає своєю складністю. Аарон Ернандес був відомим спортсменом в США, і прокурори розуміли, що їм потрібно підготувати неперевершену юридичну стратегію, щоб не дати адвокатам Ернандеса знайти компрометуючі докази. Тому перед його арештом пройшло дев'ять днів, під час яких збиралися докази. Протягом цього часу Шаяна-Дженкінс залишалася в будинку, де відбулося вбивство [3].

У романі «Доки світло не згасне назавжди» історія про двох сестер. Макс Кідрук бажав розповісти цю історію, оскільки вона показує, чим люди готові пожертвувати заради своїх стосунків та сімейного зв'язку. Шаяна-Дженкінс Ернандес та Шаніу Дженкінс

зіткнулися з дуже складною ситуацією, де моральні принципи, любов, родинні зв'язки та самоідентифікація ставилися під питання [3].

У романі «Доки світло не згасне назавжди» Макс Кідрук спробував прослідкувати, як головні герої - сестри зіткнулися зі складним моральним вибором та внутрішніми конфліктами. Вони поступаються своїми особистими потребами та щастям заради підтримки одна одної і збереження родинного зв'язку. Історія розкриває їхні внутрішні турбулентності, силу волі та здатність знайти внутрішню міць у найскладніших ситуаціях. Роман «Доки світло не згасне назавжди» провокує читачів задуматися над вірністю, жертовністю та ціною, яку ми готові заплатити за любов та сімейні зв'язки. Він показує, що навіть у найскладніших моментах нашого життя, коли наше світло здається гасне, ми можемо знайти силу та надію. Ця історія, яка надихнула письменника на написання роману, відображає складність людських взаємин, внутрішньої боротьби та здатності до примирення та пробудження. Вона показує, що навіть в темряві може засяяти світло любові та сподівання. Ця історія є соціальною складовою роману [3].

Офіційний буктрейлер

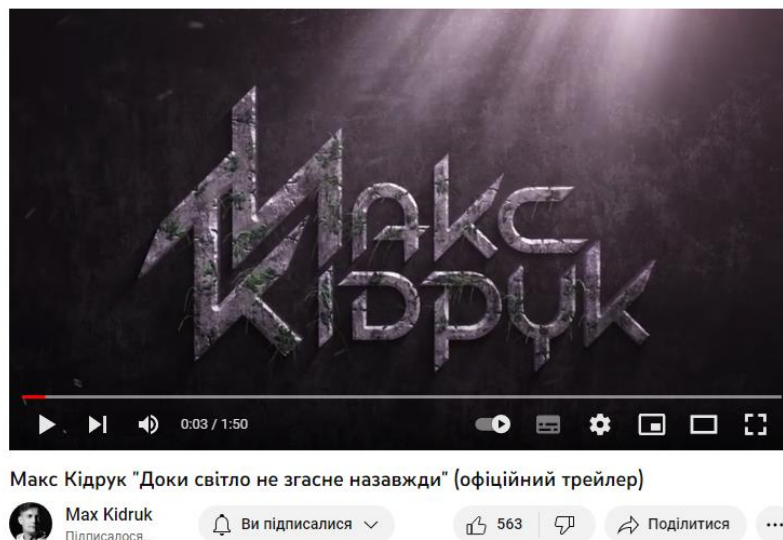
Буктрейлер до роману «Доки світло не згасне назавжди» Максима Кідрука був створений з музичним оформленням Олександра Шеремети, озвучений Артемом Албулом, а ідея та монтаж належали самому Максиму Кідруку. Буктрейлер - це важливий засіб промоції книги, який допомагає зацікавити читачів і передати атмосферу роману через візуальні та звукові ефекти [6].

За допомогою музики Олександра Шеремети було створено підходящу атмосферу і настрій, що доповнює сюжет роману і створює емоційний зв'язок з глядачами. Озвучення Артема Албула додає живості та глибини образам, підсилюючи враження від буктрейлера.

Ідея та монтаж були здійснені самим Максимом Кідруком, автором роману. Це означає, що він визначив концепцію і структуру буктрейлера, обрав потрібні кадри, монтажні рішення та композицію, яка найкраще виражає його історію і привертає увагу глядачів.

Такий підхід дозволяє автору вплинути на сприйняття читачів ще до того, як вони почнуть читати роман, і зацікавити їх своєю історією. Буктрейлер може бути потужним інструментом промоції, який допомагає залучити більше читачів і розповісти про роман у захопливий та ефективний спосіб.

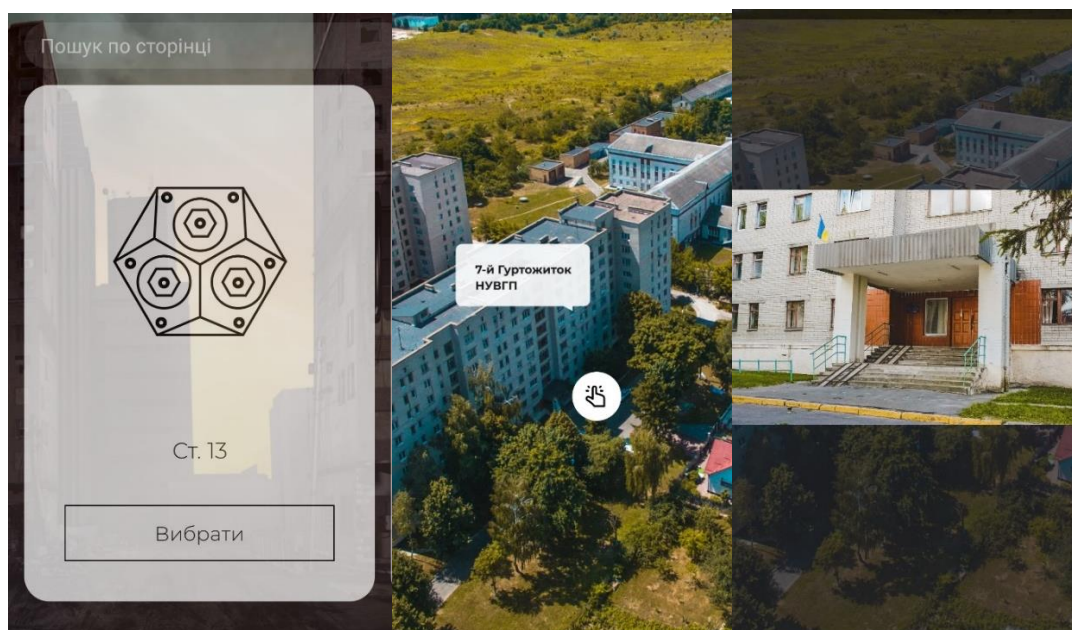

Додаток 3. Скріншот офіційного буктрейлера роману «Доки світло не згасне назавжди» [6].

Сюжет

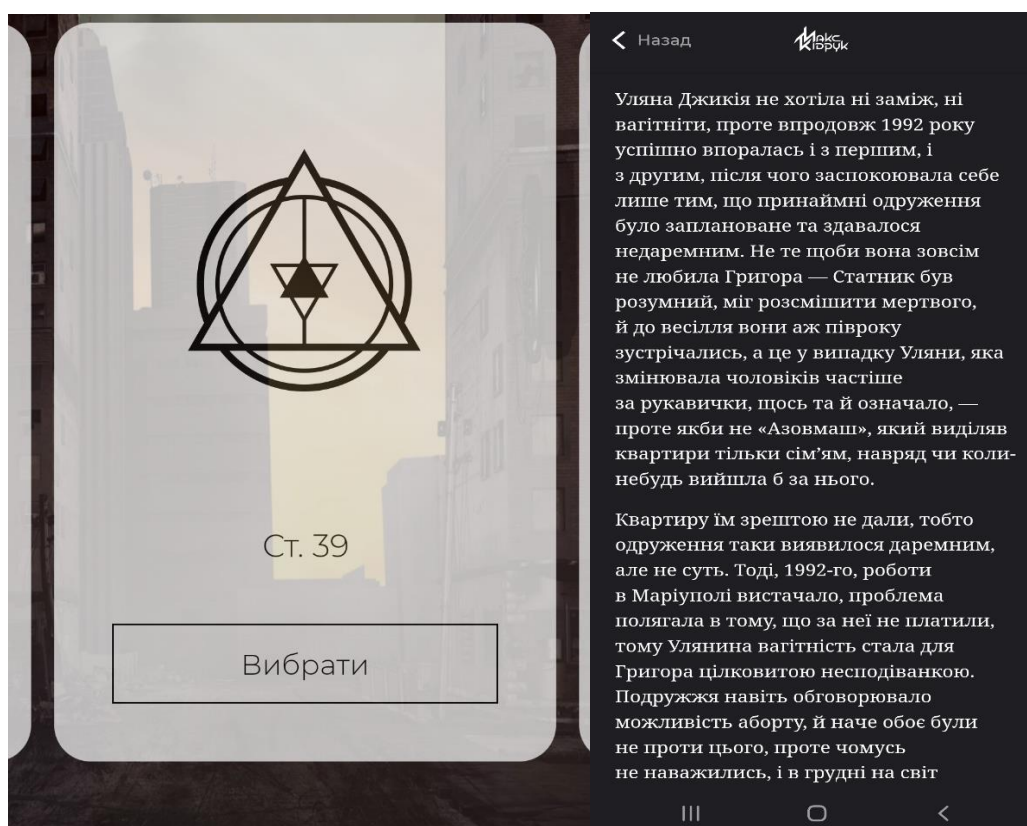
Фабула

Події розгортаються у місті Рівному, де головна героїня 17-річна Рута Статник ось-ось закінчить школу. На одній вечірці вона дуже напивається, їй стає зле, тож її хлопець Лара забирає Руту до себе переночувати. У програмі «Мах Kidruk», доповнення реальності, можна знайти геолокацію сьомого гуртожитку, про який йдеться в романі, для цього потрібно знайти в додатку піктограму, яка знаходиться на сторінці 13, і натиснути «Вибрати» або навести камеру на піктограму.

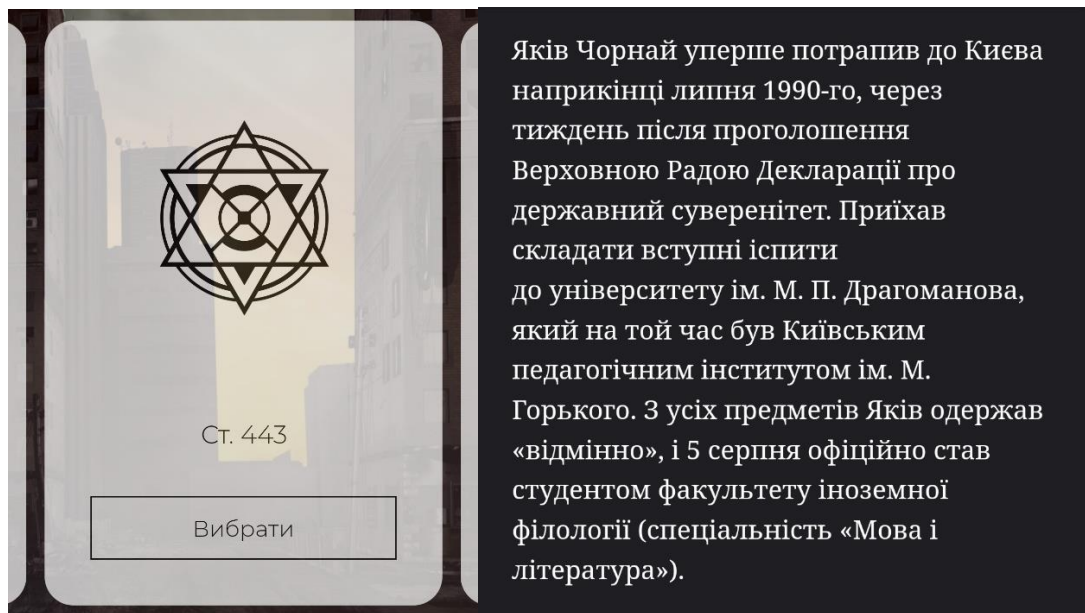
Додаток 4. Піктограма, геолокація, яку можна переглянути за допомогою доповненої реальності.

Вранці вона розуміє, що батьки не будуть цьому раді, тому заради підтримки телефонує старшій сестрі Індії, яка вчиться в Тернополі на лікаря, і вона погоджується «пом'якшити удар», тобто поговорити з батьками. У творі автор використовує дивні імена, українки Рута та Індія. Про це є ціла передісторія. Батько дівчаток, інженер Григор, колись працював саме в Індії, йому там дуже сподобалося, та що цікаво це те, що Індія – донька Григора народилася 15 серпня у день незалежності Індійської республіки. Мати двох доньок та друга дружина Григора Аміна Алієва-медсестра казахського походження. У Григора був ще син, Дем'ян, від попереднього шлюбу, який загинув в автокатастрофі на машині, яку йому подарував саме батько на вісімнадцятиріччя. З додаткової сюжетної лінії можна дізнатися про те, що Дем'ян не є біологічним сином Григора, про це він дізнався після смерті сина від Федора Могилеця, справжнього батька Дем'яна. Уляна Джикія, перша дружина Григора, часто зраджувала йому. Після цього Григор впав в крайнощі настільки, що став тираном для своїх доньок. Нормальним стосунки з батьком не сприяло ще й те, що Рута таємно знялася, як модель в рекламі білизни, але всі про це дізналися.

Додаток 5. Піктограма із додатковою сюжетною лінією.

Тож перша проблема Рути – напружена атмосфера вдома. Друга наздоганяє її у школі, якісь гопники вбили в парку її улюбленого вчителя зарубіжної літератури Якова Чорная. Це привід дізнатися, що Рута та Індія дуже люблять читати. Причому Рута підхопила це від старшої сестри, щоб бути на неї схожою, а потім щиро втягнулася. Яків Чорнай допомагав їй порадами. Впродовж його похорону вдова Якова Анна, вчителька біології, настільки дивно дивилася на Руту, що це не могло залишитися непомітним. Про Якова теж є передісторія.

Яків Чорнай уперше потрапив до Києва наприкінці липня 1990-го, через тиждень після проголошення Верховною Радою Декларації про державний суверенітет. Приїхав складати вступні іспити до університету ім. М. П. Драгоманова, який на той час був Київським педагогічним інститутом ім. М. Горького. З усіх предметів Яків одержав «відмінно», і 5 серпня офіційно став студентом факультету іноземної філології (спеціальність «Мова і література»).

Додаток 6. Піктограма із додатковою сюжетною лінією.

Також нам повідомляють, що в Рути іноді бувають два типи снів. В одних вона переживає заново сцени минулого. В інших бродить спустошеним містом, де все старе і розсипається. Тобто, там теж Рівне, але кількасот років минуло. Назвімо це явище - сонний світ.

І тут раптом з'ясовується, що від подій цієї самої ночі, коли Лара забрав Руту до себе, вона завагітніла. Дівчина нічого не пам'ятала, а хлопець злякався і не хотів залишати дитину. Рута в принципі теж, тож мати Аміна підтримує її, обіцяє все влаштувати. Батько вважає, що дитину треба зберегти. А Рута переживає ще й за ЗНО, яке відбудеться вже зовсім скоро.

Потім з'явився наречений Індії, Ілля, коли він їхав на велосипеді, хтось збиває його на смерть. І це не хто-небудь а сам Лара. Так сталося, що Рута, не знаючи цього, сказала слідчому, що Лара був з нею в ту ніч. Але як алібі це все одно не спрацювало. Про це дізналась Індія, вона відвернулася від Рути. Тоді батько вперше вдарив її. Налякана дівчина пішла спати в парк, і проспала ЗНО з української мови. Рута у відчай намагається вкоротити

собі віку в школі. На щастя, Руту побачила Анна, тож головну героїню відкачали. Опісля вона зрозуміла, яку дурню вчинила, а ще познайомилась із молодим анестезіологом Тимофієм. І саме під час відновлення у Рути почалися сні зі сценами минулого. В одному з них вона вмовила батьків замість шпалери пофарбувати стіни її кімнати в чорний. Рута прокидається, а стіни чорні. Тобто вона заднім числом змінила дизайн кімнати. Звичайно, Рута вирішила, що це наслідки ліків. Але спробувала скасувати свою вагітність. Вона повернулася уві сні в той самий вечір, та не поїхала до свого бойфренда Лари. Коли прокинулася, жодної зміни в собі не відчувала.

Але згодом почалися сні другого типу. І там Рута не просто бродить сонним світом, а з'являються монстри, які полюють на героїню. При цьому мають спотворені риси її родичів та друзів. Наймоторошніше, що сліди від дотиків сонних монстрів залишаються з нею і наяву. Тобто це не просто нічне жахіття.

Проте згодом вона зустрічає в сонному світі і союзника, хлопця, який допомагає їй тікати від монстрів. Оскільки вся техніка в цьому світі, як наприклад автомобіль не дієздатний, тому залишається тільки старенький велосипед.

Рута виявляє, що більше не вагітна і звертається до того анестезіолога Тимофія. Розпитує в нього про процедуру реанімації і робить висновок, що це лікарі спровокували викидень. І тут Рута зустрічає живого Якова, вчителя зарубіжної літератури, якого вже давно вбили і поховали. Дівчина шокована, але невдовзі Анна, його дружина, забирає Руту, щоб поговорити в кафе. І там Анна розповідає про дослідження німецького професора щодо аномальної нейронної структури мозку, яка дозволяє деяким людям впливати на реальність через сні. Виявляються, що Рута удвічі особлива, бо вона здатна не лише змінювати реальність через сні, а й ще і помічати це, щоб потім свідомо бігати від монстрів у сонному світі та виживати. Ці істоти з темряви, ніби імунна система всесвіту. Вони намагаються позбутися людей, які надто вплинули на природний хід подій, поки ті сплять.

Маленькі зміни (типу кольору стін в кімнаті) ще можна якось пережити: побігав від монстрів – і вони заспокоїлася. А великі (типу не завагітніти або повернути чоловіка до життя, як зробила Анна) привертають увагу темряви, що краще взагалі не спати. Щоби був хоч якийсь шанс врятуватися, треба не засинати в звичайному місті, а постійно переміщатися. Тому Рута їде в гості до Тимофія і там просто спить. У сонному світі вона нарешті знайомиться з тим хлопцем, що їй допомагав, Марком. Він каже, що ніби є варіант позбутися сонних монстрів, якщо Рута проїдеться на ліфті по поверхах у певній послідовності.

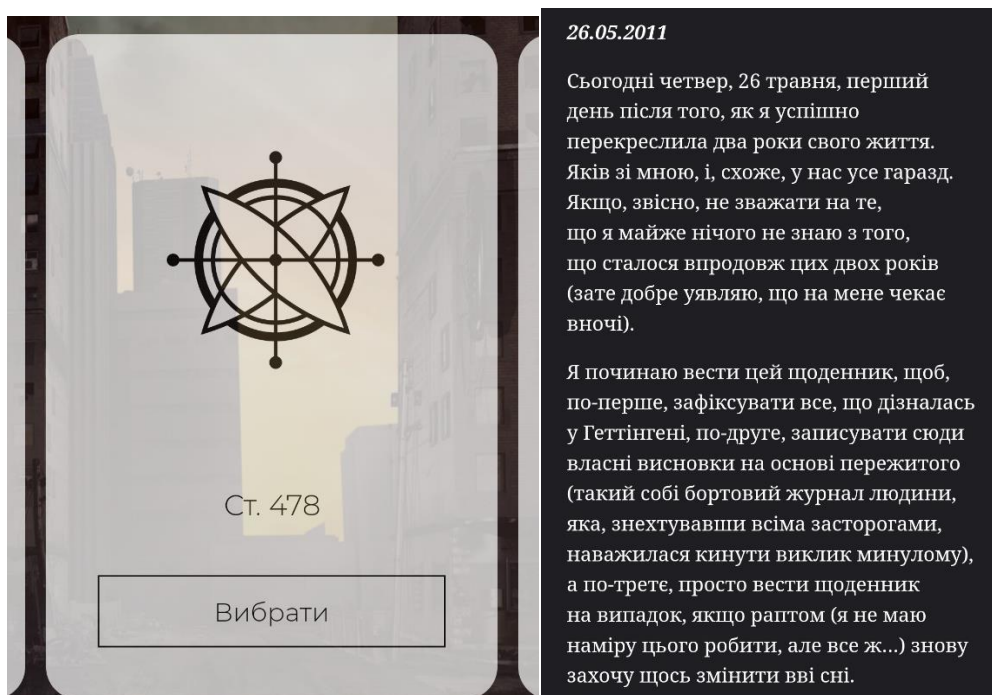

1-4-2-6-2-8-2-10-5

Ось ця послідовність наявна і в романі «Не озирайся і мовчи», автором якого є Макс Кідрук. Але вона на це не зважається і продовжує тікати від монстрів [2, с.392]

Вона тікає і від Тимофія, тому що знаходить в нього на телефоні свої світлини в близьні з реклами. Вчинки героїні нерациональні: знаючи, що темрява і так її переслідує, вона вирішує повернути до життя Іллю, нареченого Індії, щоб помириться з сестрою. Але темрява звичайно стає агресивнішою. А ще Анна, вчителька біології, потрапляє за ґрати, бо намагалася вбити чоловіка, якого сама «воскресила». Мовляв, щось з ним було не так. Анна помирає: монстри вбивають її уві сні і зрозуміло, що на Руту чекає те саме.

Проте героїня згадує, що в кафе в Анни при собі був щоденник – там і треба шукати відповіді. Рута в сонному світі, за нею женуться монстри, але їй вдається проникнути в розвалену квартиру Анни, до якої немає доступу наяву, і там знаходить її поживклий щоденник, з якого дізнається, що єдина надія на порятунок – пошкодити мікроскопічну зону мозку, що відповідає за швидкий сон, завдяки якому ми взагалі бачимо сновидіння.

Додаток 7. Піктограма із додатковою сюжетною лінією

Рута звертаються по допомогу до Тимофія, але він її не знає, бо у тій версії реальності вона не потрапляла до лікарні. Але оскільки героїня була в його квартирі і пам'ятає кілька речей про нього, їй вдається заволодіти увагою Тимофія.

Тимофій Руті потрібен тому, що абсолютно випадково саме його батько головний лікар в обласній лікарні, куди тільки-но встановили сучасний прилад променевої терапії. І

саме цей прилад може легко пошкодити Руті ту саму зону мозку. Тому Тимофій влаштовує для Руті цілу спецоперацію. Вони вночі проникають до лікарні із тим приладом, а між тим героїня засинає, але їй не можна. Напруга сягає максимуму – процедура стартує.

Рута прокидається у себе вдома, проте навколо чомусь нікого немає, то це і не реальний світ, і не сон. А якийсь третій, де час просто зупинився. В реальності Рута перебуває в сонному паралічу, комі. Її батьки вбиті горем ...

Роман на цьому закінчується. Ми не знаємо, чи прокинеться Рута взагалі, що з нею буде в тому третьому світі.

Композиція

Експозиція – Знайомство з Рутою Статник.

Зав'язка:

1. Сварка з батьком, через фотографії в нижній білизні.
2. Небажана вагітність, звалтування Ларою.

Кульмінація :

1. Все змінюється, коли хлопець Руті збиває нареченого Індії. Після трагедії сестри звинувачують одна одну в скоєному. Через постійний стрес Рута вчиняє самогубство, але її вчасно рятує вчителька біології.
2. Зміна реальності, Рута повертає Іллю.
3. Тимофій успішно проводить операцію. Рута впадає після операції в сонний параліч.

Розв'язка – Відкритий фінал.

Епілог:

Пекло не таке вже й погане місце,

Пекло- це звідси й до вічності.

Iron Maiden, пісня «Звідси й до вічності», 1992 (англ.)

Перша українська науково-фантастична книга Макса Кідрука, «Доки світло не згасне назавжди», є постмодерним твором, який використовує технологію доповненої реальності (AR). Автор вирішив заохотити підлітків до читання книги, особливо сучасної української літератури за допомогою цієї новаторської технології [19].

Хоча в науково-технічному світі AR вже не є новітньою технологією, в літературному світі вона є новим напрямком в розповіданні історій. У книзі Макса Кідрука AR вперше застосовується на вищому, більш серйозному рівні серед українських творів.

Макс Кідрук разом з ІТ-спеціалістами з Луцька детально розробили алгоритм роботи програми, щоб читачам було легко зрозуміти, коли і як користуватися AR. На початку книги

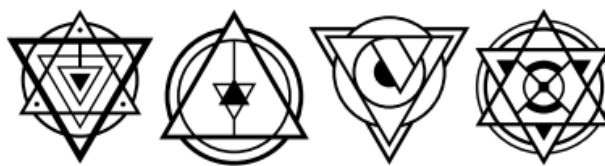
наведений QR-код, за допомогою якого можна завантажити додаток, необхідний для використання доповненої реальності. Цей додаток доступний для користувачів смартфонів з операційними системами Android та iOS [19].

Принцип роботи додатку є простим: для його використання потрібен лише смартфон і сама книга. При спрямуванні камери на обкладинку книги або піктограми на її сторінках на екрані читача з'являється анімація, зображення місця подій у романі або додаткова історія про персонажів. Самі піктограми мають унікальний вигляд, вони відрізняються одна від одної і більше схожі на руни [19].

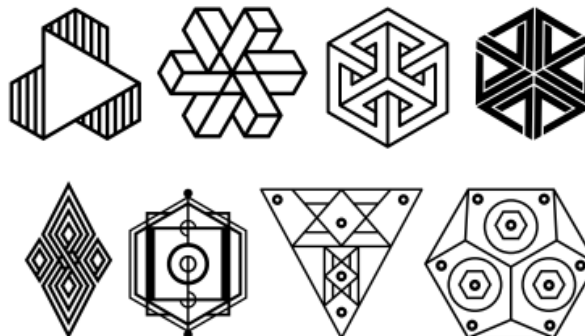
Таким чином, роман Макса Кідрука «Доки світло не згасне назавжди» є першим українським твором, який використовує AR-технологію. Автор і його команда детально продумали алгоритм роботи програми, а QR-код на початку книги дозволяє читачам завантажити необхідний додаток. Завдяки AR, читачі можуть отримати додаткові візуальні та інформаційні елементи, які поглиблюють їх занурення в світ роману [19].

Примітивність принципу роботи додатку дозволяє користувачам з легкістю скористатися AR, просто використовуючи свій смартфон і книгу. Завдяки спрямуванню камери на обкладинку або піктограми, читач може насолоджуватися анімацією, зображеннями та додатковими історіями, що розширюють уявлення про світ роману [19].

Таким чином, цей роман відкриває нові можливості для української літератури, поєднуючи словесну магію з сучасною технологією AR і спонукаючи нове покоління читачів до захоплюючого світу літератури.

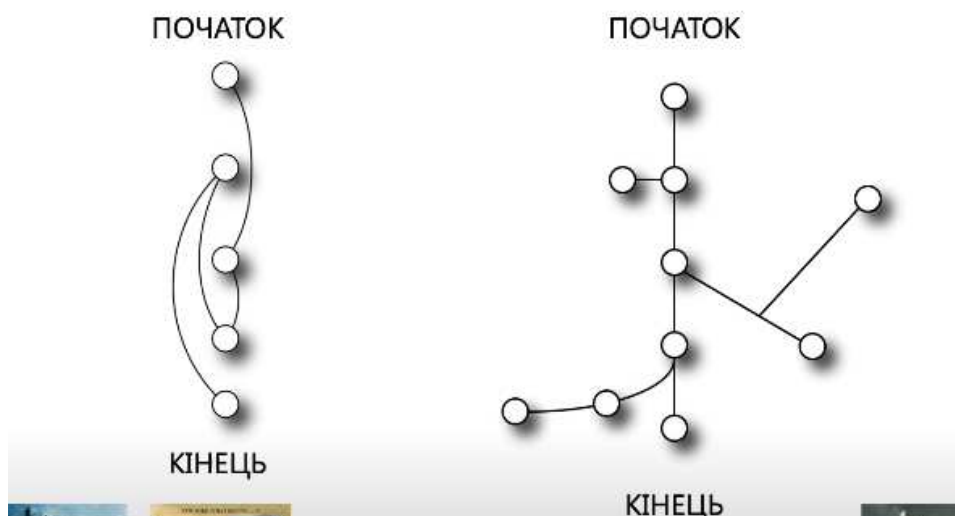
Окрім того, Ви можете побачити місця, описані в романі, і ось їхні піктограми:

Додаток 8. Піктограми [2].

Щоб створити піктограми з зображеннями геолокацій, автори ідеї доклали серйозних зусиль. Вони провели аерозйомку деяких архітектурних об'єктів міста Рівне, де розгортається сюжет роману. Завдяки доповненій реальності читачі можуть роздивитися будинки, де жили герої розповіді, вулиці і парки, які вони відвідували, а також кав'ярні, де зустрічалися. Цікаво, що ті ж самі локації в додатку поступово розширюються і доповнюються деталями залежно від розвитку сюжету. Серед інших піктограм приховані сайд-сторі, які допомагають глибше зрозуміти сюжет [18].

Макс Кідрук вважає доцільним винести певні епізоди за межі основного тексту з двох причин. По-перше, ці епізоди є дуже об'ємними і не могли б бути вміщеними у звичайні зноски, оскільки їх розмір і обсяг вимагають більшого простору. По-друге, наявність цих епізодів безпосередньо в основному романі може перешкоджати плавному читанню, так як вони можуть відволікати увагу від головної сюжетної лінії. Тому автор вирішив виділити їх окремо, надаючи читачеві можливість зануритись у ці епізоди, коли він відчуває необхідність або бажання дізнатись більше деталей.

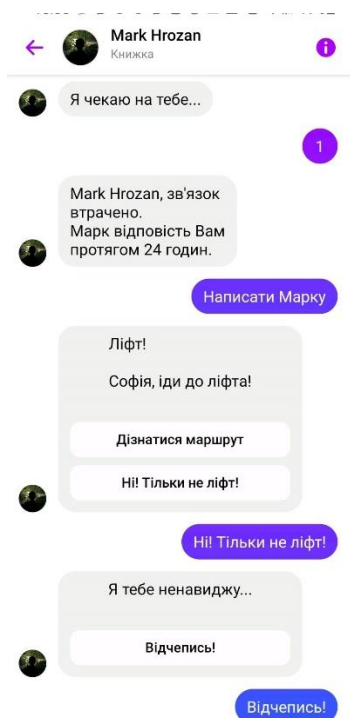

Додаток 9. Фрагмент з презентація [3].

Незважаючи на те, що епізоди виходять за межі основної сюжетної лінії, вони мають велике значення для розуміння внутрішнього світу персонажів. Наприклад, одним з таких епізодів є історія про Григора Статника, батька Рути. В інших епізодах можна детальніше ознайомитися з історією Іллі Ісаєва, нареченого Індії, а також Якова та Анни Чорнай, шкільних вчителів Рути. Крім того, важливим елементом наративу, який Макс Кідрук виніс за межі основного тексту, є щоденник Анни Чорнай. Без цього щоденника було б неможливо повністю розкрити мотивацію та внутрішні переживання героїні.

Особливу увагу варто звернути на другорядного героя роману Марка Грозана. Його постать вже знайома читачам з попереднього роману Кідрука «Не озирайся і мовчи», де він виступав головним героєм. Письменник поєднує інтертекстуальність з використанням віртуальної реальності: для нових читачів, які вперше знайомляться з Грозаном через «Доки світло...», пропонується придбати та прочитати книгу «Не озирайся і мовчи». Крім того, читачі мають можливість спілкуватися з Марком через чат у Messenger. Зрозуміло, що насправді за екраном знаходиться лише добре спрограмований чат-бот, але він відіграє важливу роль у розширенні емоційного спектру роману. Взаємодіючи з Марком, читач проявляє цікавість до його переживань, історії та місця, яке він займає у романі «Доки світло не згасне назавжди». Щоб погрузитися в таємничу та містичну атмосферу, Марк може надсилати відео або навіть зателефонувати читачеві. Така взаємодія з героєм допомагає поглибити сприйняття роману та розширити досвід читача.

Додаток 10. Скріншот листування з Марком.

Отже, незважаючи на те, що деякі епізоди виходять за межі основного сюжету, вони є важливими для розуміння внутрішнього світу персонажів. Історії про батька Рути, нареченого Індії та шкільних вчителів, а також щоденник Анни Чорнай глибше проникають у психологію персонажів і допомагають читачеві краще їх розкрити. Захоплива інтерактивність взаємодії з Марком Грозаном через віртуальну реальність та чат-бот додає додатковий рівень емоційності та іммерсії до роману.

Слід відмітити, що навіть без використання технології доповненої реальності книга є самодостатньою, тобто зміст не втратиться, якщо читач не користується додатком. Це означає, що основна історія залишається цілісною і доступною для всіх читачів незалежно від їхнього використання AR.

Додаток 11. Обкладинка книги.

Крім того, цікавим фактом є те, що читач сам може вирішити, коли переглянути піктограми - під час або після прочитання всієї книги. Для того, щоб найглибше зануритися в історію та отримати повну картину, яку хотів передати автор, рекомендується послідовно переглядати піктограми. Зчитування обкладинки книги (яку автор називає «інтерактивною») перед самим прочитанням додає інтриги, а анімація на сторінках розкривається поступово, розкриваючи читачеві історію, яку Макс Кідрук планував розповісти.

2.2 Ідейно-тематичний аналіз

Основна увага автора в романі зосереджена на дослідженні внутрішнього світу головної героїні Руди – її бажаннях, страхах, фантазії та здатності змінювати реальність у своїх снах (про яку, можливо, мріють усі підлітки).

Руда виявляє, що може впливати на реальність через свої сновидіння і фантазії. Це викликає питання про межі реальності і можливості впливу людини на світ навколо себе.

Через фантастичний контекст роману автор звертається до нагальних проблем суспільства. Він розкриває питання стигматизації, самознищення, корупції та моральної

деградації. Кожен персонаж стикається з власними проблемами, які можуть бути відображенням проблем, що існують в реальному світі. Це створює можливість для читача роздумувати над сутністю цих проблем і їх впливом на родину та індивіда.

Тема: Історія, де героїня-підліток, Рута Статник, виявляє в собі надзвичайні здібності. Починає ними користуватися, але потім дізнається, що за це треба платити.

Головна героїня Рута знаходиться в складному становищі, звинувачуючи себе в трагічній події, що сталася з її сестрою Індією. Вона виявляє, що має особливу здатність впливати на реальність у своїх снах. Ця здатність відкриває перед нею нові можливості і викликає небезпеку одночасно.

Ідея: «Ніякі жертви не варті спроб виправити минуле, адже безжальний світ завжди знайде спосіб примусити за них розплачуватись», тому будь-який наш вчинок завжди має бути відповідальним. Перед тим, як щось зробити, потрібно неодноразово подумати про наслідки.

Однак, разом з цим, роман показує, що навіть коли ми намагаємося виправити помилки минулого і змінити реальність, це може мати непередбачувані наслідки і призвести до нових проблем.

Макс Кідрук акцентує на соціально-психологічній проблематиці, що виростає зі складних взаємовідносин між головними героями, їхньою самоідентифікацією та впливом минулого на сучасний стан особистості. Автор уміло сплітає викрути долі, моральні вибори та психологічні переживання героїв, створюючи захоплюючу сюжетну лінію, що привертає увагу читача.

Роман пронизаний глибокими емоціями, суперечливими відносинами і внутрішніми конфліктами, що показують трагічність людської долі. Центральна героїня, Рута, змушена стикатися з непростим вибором між власним щастям та щастям своїх близьких. Її внутрішній пошук самоідентифікації та самовизначення переплітається з важливими етичними питаннями, які мають глибокі соціальні наслідки.

Фінал роману, хоч і відкритий, залишає за собою глибокі роздуми про природу сну, реальності та існування. Він стимулює читача до роздумів про сутність людського існування.

Аналіз роману «Доки світло не згасне назавжди» Максима Кідрука, проведений Тетяною Чонкою, розкриває ряд цікавих аспектів, пов'язаних з авторським стилем та змістом твору. Основні висновки дослідження включають:

- Специфіка авторського стилю: Роман поєднує елементи фантастики та наукової думки, що дозволяє автору розкривати актуальні соціальні проблеми суспільства. Це поєднання створює особливу атмосферу і стимулює читачів до роздумів над сучасними викликами та шляхами їх вирішення.
- Порушені питання: Роман ставить перед читачем широкий спектр суспільно-етичних та філософсько-психологічних питань. Це можуть бути теми, пов'язані з ідентичністю, пошуком сенсу життя, моральними дилемами та людськими цінностями. Автор прагне змусити читачів роздумувати над цими проблемами та шукати власні відповіді.
- Діалог «автор - герой - читач»: Роман відрізняється своєрідною побудовою діалогу між автором, героєм та читачем. Це створює можливість для інтелектуальної гри, де читачі можуть брати активну участь у тлумаченні твору та його інтерпретації. Такий підхід спонукає до глибшого розуміння тексту та сприяє залученню читача до творчого процесу.

Стаття Тетяни Чонки розкриває деякі особливості творчого підходу Макса Кідрука у романі «Доки світло не згасне назавжди». Вона зазначає, що письменник ставиться до своїх творів як до ґрунтовної наукової праці і вивчає значну кількість наукової літератури. У конкретному випадку роману «Доки світло не згасне назавжди», автор опирається на наукові факти щодо фізіології людського мозку, зокрема перевиробництва нейронних зв'язків (синапсів) у немовлят [17].

Макс Кідрук консультувався з фахівцями різних галузей, щоб забезпечити більшу достовірність своїх творів. Він звертався до лікаря-анестезіолога щодо медичних аспектів, вчителя математики для дослідження поведінки старшокласників та підготовки до ЗНО, а також до правника щодо юридичних нюансів при ДТП. Це свідчить про його прагнення до точності та реалістичності у відтворенні ситуацій.

Також варто зазначити, що Макс Кідрук дуже уважно підбирає епіграфи та музику для своїх творів. У романі «Доки світло не згасне назавжди» всі 15 епіграфів цитати з пісень британського гурту Iron Maiden, який є одним з улюблених гуртів письменника. Ці цитати мають важливе значення в контексті роману, оскільки вони відображають емоційно-психологічні лінії твору і сприяють кращому розумінню авторського задуму.

Let me tell you a story to chill the bones About a thing that I saw... Iron Maiden, «Dance Of Death», 2003	Дозвольте розповісти історію, яка пройме до кісток, Про те, що довелось побачити... — Iron Maiden, пісня «Танець смерті», 2003
--	---

	Цитата до першого розділу.
<p>Wandering aimlessly in a cold dark mist I follow Walking in a dark world that's been Kissed with sadness. Without sunlight things are born To the dead of nightmares Soulless demons laughing in a sea of madness. Iron Maiden, «Shadows Of The Valley», 2015</p>	<p>Блукаю безцільно в холодному темному морозі, Крокую темним світом, Поцілованим печалю. Тут усе народжується без сонячного світла, І над тими, кого замучили кошмари, Бездушні демони сміються із моря безумства. — Iron Maiden, пісня «Тіні долини», 2015 Цитата до четвертого розділу.</p>
<p>I feel a little lost, A little strange today. Iron Maiden, «Different World», 2006</p>	<p>Почуваюся трохи розгублено, Трохи дивно сьогодні. — Iron Maiden, пісня «Інакший світ», 2006 Цитата до сьомого розділу.</p>
<p>And strange as it sounds Death knows no bounds. Iron Maiden, «The Legacy», 2006</p>	<p>І хай як дивно це звучить, Смерть не має меж. — Iron Maiden, пісня «Спадок», 2006 Цитата до чотирнадцятого розділу.</p>
<p>I sit waiting for my darkest hour to come I cannot think about the things that I have done. Iron Maiden, «Mother Of Mercy», 2010</p>	<p>Сиджу й чекаю найтемнішої години, Не в змозі думати про те, що наробила. — Iron Maiden, пісня «Матір прощення», 2010 Цитата до двадцять п'ятого розділу.</p>
<p>Don't know why I feel this way, have I dreamt this time, this place? Something vivid comes again into my mind. And I think I've seen your face, seen this room, been in this place, Something vivid comes again into my mind. Iron Maiden, «Dream Of Mirrors», 2000</p>	<p>Не розумію, чому знову так почуваюся, — я вже снила про цей час, це місце? Яскрава картинка знову спалахує в пам'яті. Здається, я бачила твоє обличчя, цю кімнату, була тут, Яскрава картинка знову спалахує в пам'яті. — Iron Maiden, пісня «Сон дзеркал», 2000 Цитата до тридцять першого розділу.</p>

<p>Have you ever felt the future is the past, But you don't know how?.. Iron Maiden, «Dream Of Mirrors», 2000</p>	<p>Ти колись відчував, що майбутнє — це минуле, Але не знав як?.. — Iron Maiden, пісня «Сон дзеркал», 2000 Цитата до тридцять шостого розділу.</p>
<p>So just a word of warning, When you're in your deepest dreams There's nothing you can hide from. Iron Maiden, «No More Lies», 2003</p>	<p>Що ж, це лише попередження: Коли поринула в найглибший сон, Тобі нізащо не сховатися. — Iron Maiden, пісня «Більше ніякої брехні», 2003 Цитата до сорок восьмого розділу.</p>
<p>And you wake from your dreams to go dancing with the dead. Iron Maiden, «Dance Of Death», 2003</p>	<p>І ти прокидаєшся зі снів, аби піти потанцювати з мертвими. — Iron Maiden, пісня «Танець смерті», 2003 Цитата до п'ятдесят третього розділу.</p>
<p>A tortured mind is a safe place to go But the truth lurks down in the dark below. Step inside my inquisitive mind, Are you scared at what you just might find? Iron Maiden, «The Red And The Black», 2015</p>	<p>Змучена свідомість — це безпечне місце, Правда ховається десь там, унизу. Мій допитливий розум пірнає все глибше, Чи боїшся того, що там можеш знайти? — Iron Maiden, пісня «Червоне та чорне» Цитата до шістдесят другого розділу</p>
<p>You got to watch them — be quick or be dead! Iron Maiden, «Be Quick Or Be Dead», 1992</p>	<p>Маєш пильнувати їх — поспішай або помри! — Iron Maiden, пісня «Поспішай або помри», 1992 Цитата до шістдесят третього розділу.</p>
<p>If I cancel tomorrow, the undead will thank me today. Iron Maiden, «Only The Good Die Young», 1988</p>	<p>Якщо я знищу завтрашній день, усі мерці подякують мені сьогодні. — Iron Maiden, пісня «Лише найкращі помирають молодими», 1988 Цитата до сімдесят другого розділу.</p>
<p>Look for something that is hard to find Searching somewhere deep inside your mind.</p>	<p>Шукай те, що важко знайти, Що заховане в глибинах розуму.</p>

<p>Hope you find just what you're looking for Heaven's waiting with an open door. Iron Maiden, «When The River Runs Deep», 2015</p>	<p>Сподіваюсь, знайдеш лише те, що шукаєш. Рай чекає на тебе з відчиненими воротами. — Iron Maiden, пісня «Коли ріка тече глибоко», 2015 Цитата до вісімдесят третього розділу.</p>
<p>So we only get one chance, Can we take it? And we only get one life, Can't exchange it. Can we hold on to what we have? Don't replace it, The age of innocence is fading like an old dream. Iron Maiden, «Age Of Innocence», 2003</p>	<p>Що ж, у нас єдиний шанс, Чи використаємо ми його? У нас одне життя, Не можемо його розмінювати. Чи втримаємо те, що маємо? Не чіпай це, Ера невинності тьмяніє, наче старий сон. — Iron Maiden, пісня «Ера невинності», 2003 Цитата до дев'яностого розділу.</p>
<p>Hell ain't a bad place Hell is from here to eternity. Iron Maiden, «From Here To Eternity», 1992</p>	<p>Пекло не таке вже й погане місце, Пекло — це звідси й до вічності. — Iron Maiden, пісня «Звідси й до вічності», 1992 (Епілог) Цитата до сто шостого (?) розділу</p>

Додаток 12. Таблиця 15-ти епіграфів, перекладених українською мовою.

Назви пісень, які перекладені з англійської, є важливими елементами роману, які сприяють його інтерпретації і розумінню емоційного та психологічного контексту. Наприклад, кожна назва пісні може відображати певний стан, емоцію або ситуацію, яка виникає в романі. Ці назви можуть бути інтерпретовані як складова основних емоційно-психологічних ліній твору. За допомогою таких назв пісень автор створює атмосферу і передає настрій, додаючи глибину його твору.

Переклад пісень, який зазначений в статті Тетяни Чонки ї: «1. Сам по собі. 2. Фальшивий біль. 3. Зламаний. 4. Під сонцем. 5. Дзеркало милосердя. 6. Танець смерті. 7. Перископ. 8. Пам'ятаю коли. 9. Народжені у 58 році. 10. Підніми мене. 11. Я сказав привіт. 12. Липневий дощ. 13. Підніміть свій прапор. 14. Кохання потрапило в пекло. 15. Суїцидальні листи. 16. Прошу пробачення. 17. Кожна частинка мене. 18. Дорога. 19. Ніколи там. 20. Остання

нагорода. 21. Я відмовляюся. 22. Коли сходять легенди. 23. Підніміться над припливами. 24. Врятуй мене. 25. Допоможи. 26. Залишайся зі мною. 27. Чи сонце коли-небудь зійде?» [18].

Загалом, стаття Тетяни Чонки розкриває, що Макс Кідрук використовує поєднання фантастики і науки, щоб розкрити нагальні проблеми суспільства. Це свідчить про його інтелектуальний підхід до творчості. Він досліджує широкий спектр суспільно-етичних та філософсько-психологічних питань у своїх творах, що спонукає читачів задуматись над ними і викликає інтелектуальну гру [17].

Загалом, Макс Кідрук як письменник-інтелектуал підходить до написання своїх творів з великою відповідальністю. Він докладає зусиль для дослідження наукових фактів, консультується з фахівцями і підбирає елементи, які поглиблюють розуміння його творів. Його стиль написання поєднує фантастику і науку, а діалог «автор - герой - читач» стимулює інтелектуальну гру.

Вплив літератури на світогляд: Рута формує свій світогляд під впливом літератури, яку рекомендує її учитель. Це підкреслює важливість книг як засобу розширення світосприйняття і впливу на формування особистості. Вибір певних книг, зокрема «Шукачі безсмертя» Хлої Бенджамін, вказує на те, що автор роману хоче залучити читача до гри відгадування екзистенційних моментів і проблем, з якими зіштовхнеться героїня.

У романі «Доки світло не згасне назавжди» Макса Кідрука порушуються різноманітні проблеми, серед яких можна виділити:

Вибір між реальністю та ілюзією.

У романі піднімається тема вибору між реальністю та ілюзією, між тим, що є, і тим, що ми хочемо бачити. Рута зіткнулася з цим вибором, коли вирішила змінити минуле і врятувати нареченого сестри, що призвело до непередбачуваних наслідків. Це заохочує читача задуматися про власний внутрішній конфлікт і про те, які вибори він здійснює в своєму житті.

Питання самотності і неприйняття.

Рута стикається зі своїми внутрішніми конфліктами та неприйняттям оточуючих. Вона відчуває себе чужою у своїй родині та серед своїх рідних. Ця проблематика відображає бажання кожної людини відчувати підтримку рідних у важкій життєвій ситуації, а також важливість налагодження здорових стосунків у сім'ї та соціумі.

Вплив минулого на життя.

Рута намагається змінити минуле, перенесшись у сновидіння, щоб врятувати Іллю. Це вказує на те, як минулі події можуть впливати на наше сьогодення і майбутнє. Вона стикається з питанням, чи можна змінити те, що вже сталося, і чи може така зміна принести щастя і задоволення.

Історія стосунків батька Григора з його першою дружиною Уляною розкриває, як минулі травми та образи можуть вплинути на поведінку та психологічний стан людини. Григир втрачає довіру до жінок, стає підозрілим, бо боїться повторення минулих помилок.

Незважаючи на пораду Анни, Рута обирає повернути до життя нареченого сестри, ризикуючи власним життям. Вона вірить, що це буде єдиний шлях до примирення з собою та оточенням. Проте після здійснення цього вибору Рута стикається зі своєю «темрявою та страшними істотами» (чи це не муки совісті?), які ніколи не дають їй спокою і не дають права на спасіння.

Поставлення запитань про сенс життя.

Рута змушена шукати сенс у своєму житті, зіткнутися із питаннями про цінності, призначення і мету.

Після спроби суїциду Рита відчула екзистенційний страх втрати життя, що спонукало її задуматися над сенсом свого існування. Цей страх може викликати пошук внутрішнього значення і розуміння мети свого життя. У цьому контексті сни, в яких Рита може змінювати минуле, стають способом експериментування з різними можливостями і пошуку себе.

Стигматизація.

Стигматизація означає негативне виділення індивіда або соціальної групи за певною ознакою, яка спричиняє стереотипні соціальні реакції. Стигма може бути пов'язана з різними аспектами, такими як раса, етнічне походження, статевая орієнтація, статус хвороби, інвалідність, соціальне положення та інші характеристики, які відрізняють людину від прийнятих соціальних норм [1].

Героїня Рута стикається зі стигмою в суспільстві після зґвалтування, яке вона несвідомо пережила. Вона відчуває себе позначеною, неприйнятною та зневаженою через свою неперспективну вагітність. Це показує, як соціальні упередження можуть вплинути на самооцінку та життєву позицію людини.

Відповідальність

Рута змушена зіткнутися з важливими виборами та наслідками своїх дій. Вона стикається з відмовою батька в допомозі з абортom, а також з самогубством як способом

втечі від своїх проблем. Це порушує питання відповідальності перед собою, родиною та майбутньою дитиною.

Конфлікт між Григором і Рутою стосується питання відповідальності. Григир відмовляється взяти на себе відповідальність за минулі помилки та свою роль у становленні Рути як особистості.

Родинні взаємини

Відносини між батьком і дочкою, а також між сестрами, є важливим аспектом у розумінні соціально-психологічної динаміки. Рута звинувачує батька в своїх проблемах, вважаючи його винним у власному нещасті. Взаємодія із сімейними членами відображає вплив родинних стосунків на психологічний стан та розвиток особистості.

Конфлікт між Рутою та її батьком Григором показує руйнівну силу розриву в родинних зв'язках. Обвинувачення та незрозуміння посилюють напруження, а проблеми не знаходять вирішення через відсутність відкритого спілкування та взаєморозуміння.

Самовідчуття жертви

Рута стикається з почуттям вини, хоча несе на собі наслідки злочину, в якому стала жертвою. Вона відчуває, що її неправильна поведінка чи ситуаційний контекст сприяли страшній події. Це виявляє вплив соціальних норм та стереотипів, які кидають вину на жертву насильства.

Роль гендерних стереотипів

У романі «Доки світло не згасне назавжди» виявляється вплив гендерних стереотипів на життя персонажів. Рута стикається зі стигмою та звинуваченням через свою неправильну поведінку, тоді як Бодя Лаврик, який скоїв зґвалтування, залишається безкарним. Це вказує на нерівність ставлення до жінок та чоловіків у суспільстві та важливість боротьби з гендерним насиллям.

Важливість психологічної підтримки

Рута шукає підтримку у батька, матері та сестри, але залишається зі своїми власними проблемами сам на сам. Це підкреслює значення психологічної підтримки для постраждалих від насильства. Відсутність такої підтримки може спричинити ще більшу ізоляцію та погіршення психологічного стану постраждалих.

Ілля відчуває себе зобов'язаним захищати Руту, оскільки він сам переживав насильство з боку батька і знає, як важливо мати підтримку. Ілля підтримує Руту в її бажанні самовизначення та реалізації мрій. Він наголошує на важливості боротьби за свої переконання і мрії, а також на тому, що Рута має право на власний вибір і підтримку. Це

показує значення солідарності, розуміння та емоційної підтримки у важких життєвих ситуаціях.

Роль соціальних очікувань

Рута мріє стати письменницею, але її мати має інші плани для неї - бачить доньку лікарем. Це викликає конфлікт між бажаннями Руті та соціальними очікуваннями родини. Родинні очікування можуть створювати пресинг та викликати внутрішню боротьбу в особистості.

Батьки вважають, що обрана професія має бути прибутковою і престижною, і вони намагаються нав'язати свої уявлення про ідеальну професію своїй дочці. Це показує вплив соціальних очікувань і норм на процес самовираження та вибір професії. Рута відчуває напругу між своїми особистими мріями і бажаннями та бажаннями своїх батьків. Цей конфлікт може породжувати непорозуміння, розкол у сімейних відносинах та почуття провини.

Важливість самовизначення

Ілля Ісаєв, наречений Індії, розуміє Руту та її бажання писати, оскільки сам стикався з обмеженнями та примусом у виборі професії. Він підтримує Руту і спонукає її проголосити про свої бажання, наголошуючи на важливості боротьби за свої мрії та самовизначення у житті.

Відчуття самотності та ізоляції

Ілля сам переживав складну сімейну ситуацію, був свідком насильства з боку батька і відчувався самотнім, не маючи нікого, хто б його підтримав. Це впливає на його співчуття та співпереживання Руті, яка також відчувається самотньою у своїх бажаннях і проблемах.

Інді відчувається самотньою після переїзду до Тернополя. Вона не знаходить спільної мови з подругами і має проблеми взаємодії з хлопцями. Це викликає у неї почуття відчуження та невпевненості у собі.

Психологічні наслідки насильства

Ілля і його сім'я були жертвами фізичного та емоційного насильства з боку батька. Це призвело до травм та негативних наслідків для їх психологічного благополуччя. Насильство в родині може створювати токсичне середовище, порушувати емоційний стан і впливати на взаємини між членами сім'ї.

Вплив на самооцінку та ідентичність

Рута відчуває тиск соціальних очікувань і незрозуміння з боку батьків у виборі професії. Це може впливати на її самооцінку та внутрішню ідентичність. Важливість самовираження

і визначення власного маршруту життя підкреслюється у цьому фрагменті. Рута мріє стати письменницею, але зіткнулася з опозицією з боку своєї матері, яка бачить її молодшу сестру лікарем. Цей конфлікт між бажаннями Рути та очікуваннями батьків може викликати почуття непорозуміння, образи та розчарування.

Відсутність підтримки та розуміння: Рута відчуває, що батьки не розуміють її бажання стати письменницею, і це може викликати почуття самотності та незахищеності. Ілля, який сам пережив схожу ситуацію, є єдиним, хто підтримує Руту, але його підтримки не вистачає, щоб зменшити напругу в сім'ї.

Вплив на самовизначення та самоідентифікацію

Вибір професії може мати значний вплив на самовизначення та самоідентифікацію особистості. Рута мріє стати письменницею, і це є важливим елементом її ідентичності. Втратити можливість реалізувати свої таланти і покликання може призвести до почуття втрати самооцінки та невпевненості у власних здібностях. В той же час мати й батько Рути прагнуть, щоб вона пішла по «безпечному» шляху лікаря, відображаючи свої власні цінності та очікування.

Насильство та насильницькі методи виховання

Фрагмент також висвітлює проблему насильства в сім'ї та його вплив на психологічний стан дітей. Ілля пережив насильство з боку свого батька, що викликало у нього психологічні травми. Цей досвід допомагає Іллі краще розуміти Руту і підтримувати її.

Вчення Фрейда і підсвідомість

Ідеї Зигмунда Фрейда про тривалу боротьбу між різними складовими особистості. Три елементи, описані Фрейдом - природне «я», раціональне «я» і моральне «я», конфліктують між собою, породжуючи різні комплекси і психози. Підсвідомість виступає як сфера, де відбувається ця боротьба, і впливає на поведінку та творчість людини. У разі Рути це виявляється в її мріях та прагненні стати письменницею, що може бути проявом внутрішніх конфліктів та прагнення до самовираження [19].

Приховане зло і боротьба з ним

У тексті підкреслюється ідея, що в кожній людині закорінене зло, тваринне начало, яке потрібно здолати. Це зло виступає як темрява, що прихована у душі людини. Автор стверджує, що добро повинно перемогти зло саме в серці людини, в її внутрішній боротьбі, щоб змінити оточуючий світ і всю людську спільноту.

Роль внутрішнього вибору

Важливою у цьому процесі є самовизначення людини і внутрішній вибір між світлом і темрявою. Автор підкреслює, що спасіння Руги залежить від неї самої, від її внутрішнього вибору. Кожна людина своїми діями створює свою власну ауру і реалізує свою екзистенцію. Таким чином, важливою є внутрішня боротьба і самовизначення особистості.

Невпевненість і самовиявлення

Руга, як багато підлітків, почуває невпевненість і прагне знайти своє місце у світі. Вона мріє стати письменницею і бачить у цьому спосіб самовиявлення. Однак неприйняття та обмеження з боку оточення можуть викликати внутрішній конфлікт і поставити під сумнів її мрії та плани.

Взаємодія з оточенням

Через фантастичну сюжетну лінію роману, де Руга може змінювати події у своїх снах, автор ілюструє взаємодію Руги з довколишнім світом і своєрідну реалізацію своєї внутрішньої боротьби. Потвори у снах Руги можуть відображати її переживання, внутрішні страхи та конфлікти з близькими людьми, а також символізувати власне зло, яке потрібно здолати.

Екзистенційний вибір

Руга стикається з екзистенційним вибором між поверненням до життя нареченого сестри, віддавши власне життя, або залишитися живою, але стати чужою для своїх рідних. Цей вибір ставить її перед складними моральними і етичними дилемами, а також показує вплив суспільного оточення на особистий розвиток та самовизначення.

Назва роману «Доки світло не згасне назавжди» та сонце, яке зупиняється над головою Руги у її сонному паралічі, створюють гру слів та відкриту можливість на щасливий кінець. Хоча песимістичність пісні «Will The Sun Ever Rise» відображає трагічний настрій роману, назва роману та образ сонця все ж дають читачеві привід сподіватися на позитивний розвиток подій.

Таким чином, у фінальних епізодах роману автор надає суперечливості розв'язці, створюючи песимістичний настрій, але також залишаючи місце для надії

Автор не дає чіткої відповіді на питання, чи вдалося Ругі змінити минуле та позбавитися істот. Це відкриття залишає простір для різних інтерпретацій та роздумів читача, і дає можливість самому заповнити прогалини в сюжеті.

Песимістична пісня «Will The Sun Ever Rise» відображає трагічний настрій роману та підкреслює складність боротьби зі злом. Проте назва роману «Доки світло не згасне

назавжди» та образ сонця в фіналі дають надію на можливість позитивного розвитку подій, незважаючи на песимістичний настрій пісні [19].

Авторська гра слів та відкритий фінал дають читачеві можливість самому сприйняти та розгадати сюжет. Це є інтелектуальним викликом та залучає читача до активного сприйняття твору.

Незворотність минулого

Рута зіштовхнулася з трагічними наслідками минулого, і її спроба змінити минуле шляхом видалення *locus coeruleus* виявилася недостатньою. Це підкреслює соціально-психологічну проблему того, що минуле не можна повністю змінити або виправити, і воно завжди впливає на наші життя.

Суперництво світла і темряви

У романі істоти представляють темряву, зло і небезпеку. Через них головна героїня Рута стикається зі своїми найглибшими страхами. З іншого боку, світло символізує надію, прозріння та можливість перетворення. Битва Руди з істотами відображає соціальну боротьбу добра та зла, світла та темряви в нашому світі.

Цикл насильства

Не перший раз, коли Георгій вчиняє насильство проти своєї родини. Це вказує на наявність циклу насильства, коли насильник продовжує зловживати своєю владою та контролем над родиною.

Незважаючи на те, що Георгій розширив свій бізнес і здобув фінансову успішність, це не зменшило його потягу до насильства. Він продовжує знущатися з Майї, показуючи, що соціальний статус та матеріальність не завжди впливають на зловживання відносинами.

Соціальна залежність

Майя Ісаєва, дружина Георгія, залишається у відносинах, незважаючи на насильство, залежності та фінансові проблеми. Це може бути пов'язано зі страхом, нездатністю незалежно протистояти або небажанням втратити доступ до сина.

Влада та контроль

Георгій використовує свою владу і контроль, щоб підкорити дружину та заборонити їй втікати. Це може відображати соціальні проблеми, пов'язані з домінуючою патріархальною культурою та нерівністю статевих ролей.

Психологічні наслідки

Психологічні наслідки насильства для Майї та Іллі. Майя поступово втрачає психологічну стійкість та самооцінку через постійні побої та зневагу соціального

середовища. Ілля, у свою чергу, переживає фізичне та емоційне насильство, що може викликати травми, страх та низьку самооцінку.

Порушення прав дитини

Син Ілля також стає жертвою насильства та порушення своїх прав. Він відчуває фізичний та емоційний біль, нанесені батьком. Це вказує на проблему порушення прав дитини та необхідність захисту їх від тирана-батька.

Бездіяльність правоохоронних органів

Незважаючи на те, що Майя написала заяву до міліції, Георгій зумів уникнути відповідальності завдяки своїм впливовим знайомствам і грошам. Це вказує на проблему бездіяльності системи правосуддя та недостатнього захисту жертв насильства.

Внутрішній спротив та зміна в поведінці

Під впливом страху та насильства Ілля поступово розвивається і змінює своє ставлення. Він вирішує стати на захист своєї матері, хоча відчуває страх та переживає фізичні травми внаслідок цього потрапляє в лікарню.

Відсутність справедливості та звільнення від відповідальності

Георгій повертається після того, як втратив свою коханку та його бізнес розквітав. Він продовжує навідуватися до квартири Майї та Іллі, але вже не проявляє фізичного насильства. Замість цього він використовує психологічну маніпуляцію, щоб контролювати і тероризувати свою родину. Відсутність правосуддя і недостатнє утримання Георгія від відповідальності створює відчуття безсилля та безнадійності для Майї та Іллі.

Посттравматичний стресовий розлад

Досвід насильства і життя в постійному страху мають значний вплив на психологічний стан Майї та Іллі. Вони живуть у посттравматичному стресі, що може проявлятися у вигляді нічних кошмарів, тривоги, депресії та інших симптомів, що суттєво впливають на їх щоденне функціонування та якість життя.

Жертва-винуватець

У цьому фрагменті Майя розмовляє з Георгієм протягом години, після чого історію зам'яли, і вона відмовляється від звинувачень. Це може вказувати на феномен «жертва-винуватець», коли жертва насильства звинувачує себе у стражданні та намагається зберегти сім'ю, навіть ціною свого власного благополуччя.

Вплив зовнішнього вигляду на самооцінку

Інді починає експериментувати зі своїм зовнішнім виглядом, вдягатися відвертіше та накладати макіяж, сподіваючись привернути увагу чоловіків. Однак вона відчуває, що це не відображає її справжньої особистості і відчувається несправжньою.

Позитивний вплив близької особи

Поява Іллі в житті Інді привносить радість та підтримку. Їхні стосунки розвиваються швидко, і Інді відчуває, що Ілля дбає про неї та стурбований її почуттями.

Взаємодія з сімейними проблемами

Ілля розповідає Інді про проблемні стосунки з батьком, що призводить до їхнього спільного обговорення та спроби допомогти Руті, сестрі Інді. Це викликає суперечливі почуття у Інді, оскільки вона хоче підтримувати сестру, але водночас відчуває дратівливість, коли Ілля настоює на цьому.

Боротьба зі своїми ідеалами та очікуваннями

Інді стикається зі змінами у своїх переконаннях та сприйнятті стосунків. Вона розмірковує про своє майбутнє, якби батьки дозволили їй піти своїм шляхом, і це викликає у неї суперечки та незручність.

Важливість сімейної підтримки

Ілля підтримує Руту та переконує Інді, що родинна підтримка є важливою для досягнення особистого щастя і успіху. Він показує, що стояти на боці рідної людини і підтримувати близьких є моральним обов'язком кожного.

Віра у мрії та самоутвердження

Ілля наголошує на важливості віри у себе і свої мрії, незалежно від стереотипів і соціальних очікувань. Він підкреслює, що треба боротися за те, у що віриш, і підтримувати інших у їхніх зусиллях.

Конкуренція та заздрість

Інді відчуває заздрість до Руті і не розуміє, чому Ілля завжди підтримує її. Це відображає конкуренцію між сестрами та бажання мати таку ж підтримку та розуміння, як Рута.

Неочікувана вагітність

Уляна не планувала мати дитину, і це призвело до стресу і незручностей у її житті. Необхідність шлюбу і підтримки з боку «Азовмашу» для отримання квартири створила ситуацію, в якій одруження виявилось запланованим із прагнення отримати матеріальні блага, а не зі щирого бажання створити сім'ю.

Рута завагітніла від Лари, перебуваючи у стані сп'яніння. Вона навіть не пригадувала, що з нею сталося вночі. Адже дівчина про це і подумати не могла: вона

готувалася до ЗНО і до вступу у виш. І лише непорозуміння з батьком і неможливість виговоритися довели дівчину до спиртного.

Виклики материнства

Після народження Дем'яна Уляна зіткнулася зі складнощами материнства і проявила ознаки післяпологової депресії або розладу адаптації до материнства. Вона не впоралася з навантаженням, відчувала фізичний і психологічний дискомфорт і втратила здатність задовольняти потреби своєї дитини, що призвело до появи внутрішньої напруги та конфліктів у сім'ї.

Недовіра і підозри

Григор підозрював, що Уляна йому зраджує, через що він відчував емоційний дискомфорт і страждав від невизначеності. Він не мав достатніх доказів, але його підозри підсилювалися через зміни в зовнішності і поведінці дружини.

Соціально-економічний контекст

Григор Статник і його дружина Уляна живуть в Україні, де вони зіштовхуються зі складними економічними умовами. Григор змушений вирушати на роботу до Індії, щоб мати з чого жити, і це створює напругу в їх подружньому житті. Тим часом Уляна зустрічає іноземця і розглядає перспективу переїзду до західноєвропейської країни. Вона залишає свого сина на призволяще, намагаючися влаштувати власну долю, зовсім не хвилюючись про Григора та маленького сина.

Криза в комунікації

Відсутність відкритого спілкування між Григором і Уляною загострює їх проблеми. Вони не розмовляють протягом тижня після суперечки, що поглиблює їх відстань і розчарування.

Проблеми у родині Григора й Аміні також починаються із його внутрішньої еміграції, коли він дізнається уже після смерті Дем'яна, що він не його син, а все життя Уляна обманювала його. Григор вибудовує стіну непорозуміння між собою і доньками через свою депресію та мовчання.

Соціальні ускладнення

Григор знаходиться в складній соціальній ситуації, живучи в смердючому гуртожитку без нормальної роботи і з малим сином на руках. Це може викликати відчуття відчуження, безпорадності та стресу. Його соціальний статус і матеріальна ситуація впливають на його емоційний стан і мають наслідки у його поведінці та взаєминах з іншими людьми.

Втрата впевненості та самоідентифікації

Для Григора виявлення того, що Дем'ян не його біологічний син, порушує його почуття самоідентифікації та батьківства. Він починає сумніватися у своїй пам'яті та своїх почуттях щодо Дем'яна. Це викликає в нього внутрішній конфлікт та ставить під сумнів його власну ідентичність та відчуття щастя від батьківства.

Відношення батьків до Якова і Поліни

Батьки проявляють нерозуміння та байдужість до індивідуальних потреб та інтересів своїх дітей. Вони не цікавляться життям, мріями та заняттями своєї дочки Поліни. Це може призводити до почуття неповноцінності, невизнання та відсутності підтримки у Поліни, а також до формування у неї низької самооцінки та відчуття непотрібності. У Якова також можуть бути проблеми у формуванні стабільного самовизначення, оскільки його інтереси та потреби не були враховані та підтримані батьками.

Сім'я Якова відображає типовий радянський сімейний устрій, де батьки не мають близьких емоційних зв'язків із дітьми. Батьки звертають обмежену увагу на Поліну, що може спричинити відчуття незадоволення, особливо у Якова, коли він стає старшим і вважає себе дорослим. Це може впливати на Якова, створюючи почуття відчуження та байдужості щодо своїх близьких.

Професійний розвиток

Після отримання диплома Яків має можливість працювати в більш сприятливих умовах у Києві. Однак через втрачене кохання він повертається до рідного міста Рівного, хоча і сумнівається через відсутність роботи та довгу розлуку з містом. Це свідчить про вплив звичайного середовища та страх перед змінами на рішення людини про свою кар'єру та місце проживання.

Адаптація до змін

Повернення до рідного міста після довгого періоду відсутності може бути складним для Якова. Він сприймає місто як чуже і незнайоме, що ускладнює процес адаптації. Це може викликати почуття втрати і відчуженості, а також страх перед невизначеністю та неможливістю знайти своє місце в новій-старій обстановці.

Втрата та зміни

Смерть батька Анни призводить до змін у її поведінці та сприйнятті Якова. Вона стає м'якшою та менш зацікавленою у своїй кар'єрі. Це покращує їхні взаємини, але Анна все ще може виявляти холодність, що викликає занепокоєння у Якова.

Невдала спроба народити дитину

Яків хоче дітей, проте Анна боїться народжувати дитину, щоб та не успадкувала дивні здібності матері і не страждала через них. Це призводить до фізичних, емоційних та психологічних навантажень на подружжя, порушує їхні очікування і викликає розчарування у Якова, що зрештою руйнує їхні стосунки.

Корупція

Фальшування підпису та розірвання шлюбу Уляною, підкуп судді викликають у Григора почуття зради, образи та несправедності. Він відчуває себе жертвою, що порушує його віру у відносини між жінкою та чоловіком та зневірює у всьому.

2.3 Пообразний аналіз

1. Рута Статник

Рута Статник - головна героїня роману, 17-річна дівчина з яскравою зовнішністю, яку успадкувала від своєї матері Аліни Алієвої. Вона має неординарний світогляд, сформований під впливом читання книжок, рекомендованих їй учителем Яковом Чорнаєм, серед яких твори Девіда Мітчелла, Ханью Янагіхару, Джонатана Франзена, Хлої Бенджамін та інших. Роман «Шукачі безсмертя» Хлої Бенджамін відіграє важливу роль у її подальшій життєвій ситуації.

З Рутю читач знайомиться на початку роману у неприємній ситуації, пов'язаній з її втратою контролю через споживання алкоголю. Проте подальші події ще більш трагічні, коли вона дізнається, що вагітна від Боді Лаврика (Лари), хлопця, якого навіть не кохала, і який згвалтував її, скориставшись її непритомністю. Лара відмовляється взяти на себе відповідальність за це, і Рута стикається з дилемою щодо здійснення абортів.

Під впливом своєї сестри Індії Рута звертається до матері, але її батько Григир не згоден на аборт і звинувачує доньку, не вислухавши її і не бажаючи зрозуміти. Рута у свою чергу вважає, що батько не розуміє її ситуації і звинувачує його у всіх своїх проблемах. Ця напруга і нездатність знайти спільну мову та розуміння між Рутю і її батьком призводять до ще гірших наслідків, зокрема до спроби самогубства Рути.

Після того, як головну героїню доставляють до реанімації, вона швидко одужує. Здається, що конфлікт вирішено, але тоді Рута виявляє свою здатність впливати на реальність у своїх снах. У її сновидіннях починають з'являтися химерні істоти, які наближаються до неї, а світло навколо дівчини поступово згасає чим ближче вони підходять. Рута помічає, що через свої сни може змінювати реальність. В одному з таких сновидінь вона опиняється в покинутому місті, де на неї полюють сновиди - темні люди з

білими очима. Також вона зустрічає Марка Грозана, який потрапив до потойбіччя. Незважаючи на поради Анни Чорнай, яка володіє тими ж здібностями і застерігає дівчину від наслідків, Рута вирішує повернути до життя нареченого Індії. Рута переконує Тимофія Русецького видалити блакитну пляму з її мозку, щоб врятувати своє життя. Тимофій успішно проводить операцію. Роман завершується тим, що після операції Рута потрапляє в стан сонного паралічу.

Рута - це центральна героїня роману «Доки світло не згасне назавжди» Макса Кідрука. Її образ можна охарактеризувати наступним чином:

Сильна

Рута проявляє внутрішню силу і волю до життя навіть у складних ситуаціях. Вона зіткнулася з несподіваною вагітністю і стикається з численними викликами та конфліктами, але не здається і не втрачає віру в себе. Рута не зупиняється під час пошуку інформації та розуміння, вона продовжує працювати, незважаючи на небезпеку для її здоров'я та життя.

Вразлива

Попри свою силу, Рута є вразливою і викликає співчуття у читача. Вона стикається зі складними емоціями, внутрішніми конфліктами і постійним неспокоєм. Її вразливість робить її людяною і доступною для співпереживання.

Досвідчена

Рута пройшла через багато випробувань і життєвих викликів. Вона має досвід зневіри та розчарувань, що допомагає їй розвиватися і рости як особистість. Цей досвід додає їй глибини і мудрості, і допомагає зрозуміти значення важливих речей у житті.

Емпатична

Рута має здатність співчувати і розуміти інших людей. Вона не лише переживає свої власні емоції, але також здатна поставити себе на місце інших людей і сприймати їхні почуття. Це дозволяє їй вступати в емоційні зв'язки з оточуючими і взаємодіяти з ними.

Чутлива

Рута виявляє велику чутливість до свого оточення і себе. Вона переживає емоційні трансформації і стикається зі своїми страхами, але водночас здатна відчувати і розуміти емоції інших персонажів.

Визначна

Рута відмінна від інших персонажів роману. Вона має незалежну думку і власні цінності, які вона відстоює. Її вплив на інших персонажів, а також здатність впливати на реальність через свої сни, роблять її визначною особистістю в цій історії.

Дослідницька

Рута завжди прагне зрозуміти себе і світ навколо неї. Вона досліджує свої сни, шукає відповіді на запитання щодо своєї вагітності та ідентичності. Це вказує на її бажання знайти глибинний зміст у своєму житті.

Надмірна цікавість

Вона відчуває жагучу цікавість і прагне з'ясувати правду аби зрозуміти ситуацію, незважаючи на потенційні негативні наслідки.

2. Індія Статник

По суті, справжню змістовну роль найкращої подруги для Руди відіграє її старша сестра. Індія, бо саме її дружбу героїня дуже цінує і, зрештою, намагається відновити. Проте, на жаль, Індія в романі здебільшого знаходиться десь на відстані і після розриву з головною героїнею на сюжет майже не впливає.

У характері Індії можна виділити наступні риси:

Творчість

Індія проявляла інтерес до малювання та моделювання вбрання. Вона відвідувала художню школу і мала хобі, пов'язане з творчістю.

Практичність

Незважаючи на свої творчі нахили, Індія піддавалася впливу матері і вступила на медичний факультет, можливо, з метою забезпечення стабільної кар'єри.

Пристосовування

Індія змінила свої плани і відмовилася від ідеї стати модельєром, йдучи на компроміс і вибираючи медичну спеціальність під впливом своєї матері.

Прагнення до розвитку

Індія проявила інтерес до літератури та читання після знайомства з новим учителем, Яковом Демидовичем, що свідчить про її бажання розширювати свій кругозір та знання.

Турбота

Після нещасного випадку, коли Рута врізалася в паркан, Індія привела її додому та піклувалася про неї. Вона була занепокоєна і зіграла важливу роль у наданні допомоги та забезпеченні медичної допомоги.

Індії виповнилося одинадцять років, коли вона навчила свою сестру їздити на велосипеді. Вона підтримує Руту в перед майбутніми змінами, демонструє турботу про її почуття та намагається зрозуміти її становище.

Відданість

Індія часто відмовлялася розповісти батькам про те, що сталося з Рутю, ймовірно, щоб захистити свою сестру і уникнути можливих неприємностей. Вона зберегла подію в таємниці і не розповіла нікому про те, що сталося, відмовилася говорити навіть після запитань батьків, що свідчить про її вміння зберігати таємниці та захищати сімейні зв'язки.

Оптимізм

Фраза «Усе буде добре» виражає оптимістичний настрій Індії і її віру в те, що все нарешті вийде на краще.

Скромність

Індія не перебуває у центрі уваги і не використовує свою зовнішність або ім'я, щоб відчувати перевагу над іншими. Вона не претендує на особливе ставлення чи підвищену увагу і веде себе скромно. Індія не використовує косметику і не приділяє багато уваги своїй зовнішності. Вона відчувається комфортно в своїй природній оболонці і не знаходить необхідності виділятися серед інших через зовнішність.

Індія не прагне підкорятися суспільним стандартам краси чи моді. Вона не залежить від думки інших і впевнена в собі незалежно від свого зовнішнього вигляду.

Підтримка і співчуття

Індія проявляє співчуття і підтримку до своєї сестри Руті, коли та повідомляє їй про свою вагітність. Вона не перебиває її і не перепитує, а замість цього намагається зрозуміти ситуацію і надати підтримку.

Прямота і безпосередність

Індія має прямий стиль спілкування і не боїться висловлювати свою думку. Вона ставить чіткі запитання і дає відверті відповіді.

Розсудливість і аналітичність

Індія розглядає ситуацію з різних сторін і намагається зрозуміти всі наслідки та можливі рішення. Вона знає, як навести логічний порядок у розмові і надає раціональні поради.

Захист сім'ї

Індія відчуває відповідальність за свою сім'ю і готова допомогти Руті у складну мить. Вона робить все можливе, щоб надати підтримку і знайти рішення.

Самовпевненість

Індія має впевненість у власних словах і вміє дати цінні поради. Вона виступає як емоційна опора для сестри, поки не розчарується в ній, після чого демонструє сильні емоції, проявляючи гнів, засмучення та розчарування.

Вразлива

Індія виявляє вразливість, коли розмова стосується її близьких та безпеки, з якою вони стикаються.

Вперта

Індія тримає голову рівно і зберігає міцність навіть у важкий момент, не дозволяючи емоціям оволодіти собою.

Справедлива

Індія розгнівана тим, що її сестра підтримує звинуваченого Лару, замість прийняти реальну істину. Вона прагне з'ясувати правду і зробити справедливість.

Здатна до примирення: Індія сподівається, що їхні стосунки можуть бути врегульовані і має надію на примирення зі своєю сестрою.

Самокритичність

Інді виявляє ознаки самокритики, коли звинувачує себе в тому, що зморозила Руту своєю новиною про заручини. Вона швидко намагається відштовхнути свої почуття і показати позитивну реакцію.

Незрілість

Інді здається необдуманною у плануванні сповіщення батькам про заручини. Вона не ретельно обдумала, коли і як це зробити, і тепер відчуває незручність через близьке наближення терміну.

Вдячна

Вона вдячна Руті за підтримку і можливість поділитися цією новиною.

Замкненість

Індія здається замкненою і мовчазною. Вона не виявляє свої почуття та думки легко, а скоріше тримає їх при собі.

Стриманість

Індія стримує свої емоції і рідко виражає їх відкрито. Вона здійснює контроль над своїми реакціями, намагаючись залишатися міцною навіть у важкий момент.

Болісна втрата

Втрата Іллі викликала в Індії глибокий біль і переживання. Вона втратила контроль над своїм тілом і потребує підтримки для подолання горя. Індія переживає глибоке горе і розчарування через розкриття правди про Лару та реакцію своєї сестри.

Любов

Індія любила Іллю. Вони познайомилися та почали зустрічатись під час навчання і пізніше Ілля запропонував Інді стати його дружиною. Це свідчить про те, що між ними було почуття кохання.

Індія також любила й дбала про свою сестру Руту. Коли Індія зазнала стресу через смерть Іллі, Рута відразу відгукнулася на її потребу в підтримці. Вона обійняла сестру і намагалася заспокоїти її. Індія відчувала холод та тремтіння, але Рута все одно притулилася до неї і стала її опорою. Це свідчить про те, що вони мали близькі взаємини та піклувалися одна про одну.

3. Григір Статник

Веселий і життєрадісний

До початку змін у його житті Григір був людиною, яка з радістю і легкістю ділилася веселощами з оточуючими. Він вмів веселитися і насолоджуватися моментом, проводив час з родиною, розповідав історії і показував дітям нові місця.

Працьовитий та винахідливий

Григір мав інженерно-фізичну освіту і був досвідченим фахівцем у своїй сфері. Він змінював роботу, підписував контракти та працював на різних заводах і виробництвах, реконструюючи обладнання. Це свідчить про його працьовитість і вміння адаптуватися до нових умов. Також він довго працював в Індії.

Має складні особисті стосунки

У житті Григора було багато переплетень і складних відносин. Він мав двох дружин і трьох дітей. Перше його шлюбне життя закінчилося розлученням, але швидко він одружився знову. Сина, який виявився не його сином, втратив в аварії, хлопець розбився на машині, яку батько подарував йому на повноліття. Ці складні життєві обставини можуть вказувати на те, що Григір зазнав багато емоційних та психологічних труднощів.

Вживання алкоголю

Після двох місяців після народження сина Григір запив. Це сталося не через труднощі батьківства, а просто через бажання втекти від проблем і реалій життя шляхом вживання алкоголю. Григір також вирішив забути про свої проблеми, і його спонукало до цього середовище, в якому він перебував. Але, незважаючи на затяжний запій, Григора врятувало те, що він все-таки був відповідальним, а тому поїхав на заробітки до Індії, щоб подбати про свою сім'ю.

Втрата довіри

Руто спостерігає зміни в Григоровому зовнішньому вигляді та поведінці і відчуває, що він втратив довіру і життєву силу. Це може вказувати на можливі проблеми або страждання, які він переживає, але не здатний висловити чи поділитися ними з донькою.

Агресивність

Також після пережитого він проявляє нетерпіння та злість у стосунках зі своєю донькою Рутою та дружиною Аміною. Він використовує образливу мову, погрози та негативні висловлювання, що свідчить про його нетерпимість та злість.

Григір проявляє насильницьку поведінку, загрожуючи фізичною та емоційною шкодою Руті. Він підтримує свої погляди через інтимидацію та домінування.

Взаємини Григіра з Рутою та Аміною наповнені напруженістю та конфліктами. Його агресивна поведінка створює небезпечну та ворожу атмосферу в родині.

Григір виявляє жорстокість у способі висловлення інформації, повідомляючи Руту про аварію їхнього брата з холодністю та безжалістю.

Григір відверто виражає свою незадоволеність і нещадно знущається над Рутою, використовуючи образливу мову та погрози. Він не розуміє чи не хоче приймати рішення Руті щодо свого життя та майбутнього. Він намагається контролювати її вибори і впливати на її рішення, проявляючи насильницьке ставлення.

Григір використовує емоційну насильницькість, щоб змусити Руту дати відповідь на його запитання. Він створює психологічний тиск, викликаючи в доньки страх та стрес.

Григір виявляє підвищену контрольованість над своїми емоціями та показує загострений стан напруженості. Він не контролює свою злість та агресію, що свідчить про його емоційну нестабільність.

Контроль

Григір намагається контролювати вибори та рішення Руті. Він не дозволяє їй самостійно вирішувати своє майбутнє та використовує погрози, щоб змусити її підкоритися його вимогам.

Поведінка Григора є непередбачуваною та нестабільною. Він здатний раптово змінювати свій настрій та реакцію, що створює напружену та невпевнену атмосферу.

Григір проявляє ознаки емоційної нестабільності, коли його погляди та вчинки викликають сильну реакцію у Руті. Він швидко переходить від злості до образи, що свідчить про його невірноваженість.

Відсутність розуміння

Григор не проявляє розуміння та співчуття до потреб та бажань Рути. Він вважає свої погляди єдино правильними і відмовляється приймати альтернативні точки зору.

Самокатування

Григор виявляє ознаки самокатування, коли він винищує себе зсередини та піддається власним деструктивним думкам. Це може бути причиною його агресивної поведінки та нестабільного настрою.

Неприйняття власної відповідальності

Григор ухиляється від прийняття власної відповідальності за свої дії та наслідки, спрямовуючи свою злість на Руту та дружину. Він відмовляється визнавати свою власну відповідність у стражданнях родини.

Байдужість

Григор виявляє байдужість до страждань і небезпеки, які можуть виникнути у родині. Його безучасність та байдужість до стану дочки та сина викликають розчарування та обурення у Рути.

Емоційна віддаленість

Григор не проявляє емоційної підтримки у важку мить для сім'ї. Він залишається емоційно віддаленим та нерозуміючим.

Підозрілий

Григор виявляє підозрілість щодо дій Рути та вважає, що вона не говорить правду. Він вимагає роз'яснень та не вірить її поясненням.

Відсутність співчуття

Григор виявляє відсутність співчуття та розуміння до Рути. Він не знає, де вона була, і не проявляє бажання зрозуміти або підтримати її. Його реакція на доньку вказує на безпорадність та відсутність батьківської турботи.

Втомленість та втрата життєвої сили

Григор має втомлений вигляд, гаслий погляд та безвольну міміку. Він здається вичерпаним та безсилим через особисті проблеми та емоційне перенавантаження.

Визнання помилок

Григор визнає свої помилки та заявляє, що приймає Руту такою, якою вона є. Це свідчить про його здатність до самоаналізу та бажання покращити свої вчинки.

Він виражає справжнє бажання отримати від Рути прощення за свої дії. Це може вказувати на його прагнення відновити взаємозв'язок та відносини з донькою.

Загалом характеристика Григора Статника засвідчує, що він є складною та протирічливою особистістю, яка виявляє агресивну та контролюючу поведінку, а також проявляє ознаки емоційної нестабільності та втрати життєвої сили. Але все ж таки він має здатність до самоаналізу, просить вибачення, але також має проблеми з контролем своєї поведінки та виявляє ознаки вразливості. Проте він не завжди був таким... і доньки про це пам'ятають. Враховуючи обставини, можна сказати, що Григир Статник є батьком, який проявляє турботу до доньок, але не завжди так, як це їм потрібно.

4. Аміна Алієва

«Аміна Алієва – казашка (яка, щоправда, зростала в Україні, у Маріуполі, куди її сім'я переселилася з Усть-Каменогорська в середині 1970-х). Від матері Рута успадкувала чудове темне волосся, оксамитову шкіру та найважливіше – м'яку грацію в рухах і мовленні» [2, с. 21].

Аміна Алієва - це мати Рути і Індії, яка працює операційною медсестрою в місцевій лікарні. Вона має бажання, щоб обидві її дочки стали лікарками, і це прагнення відображається у її способі спілкування з ними.

Маніпуляції

Аміна проявляє здібність до тонкої маніпуляції, використовуючи різні підходи, щоб переконати дівчат обрати шлях медицини. Вона розповідає їм цікаві історії зі своєї роботи, щоб посіяти в них переконання, що лікувати людей - престижно та захопливо.

Аміна також проявляє занепокоєння стосовно майбутнього дітей і прагне втримати їх обох у Рівному. Вона сподівається, що обидві доньки будуть навчатися в одному виші і працюватимуть в одній лікарні. Це свідчить про її бажання зберегти родинне щастя та зблизити дітей.

Аміна може проявляти невпевненість та поступово адаптуватися до нових обставин. Коли одна з дочок виразила бажання стати модельєром, Аміна переконала її обрати медичну спеціальність.

Любов та підтримка

У своїх діях і спілкуванні з дочками Аміна проявляє любов та підтримку. Вона прагне зробити все можливе, щоб дочки були щасливими і задоволеними своїм життям. Хоча її бажання можуть виявитися в межах традиційних стереотипів, вона все ж робить це з найкращими намірами і зі справжньою любов'ю до своїх дітей. Аміна хоче, щоб її дочки мали стабільну кар'єру і могли забезпечити собі хороше майбутнє. Вона бачить у медицині

престижну професію, і це може бути пов'язано з її власним досвідом роботи в медичній галузі.

Аміна також проявляє чутливість і здатність до співчуття. Коли Руті чи Індії була потрібна матерна підтримка, вона намагається заспокоїти її, висловлюючи свою любов і підтримку. Вона бажає, щоб її дочки зрозуміли, що вона завжди підтримує їх.

У багатьох аспектах Аміна може бути описана як традиційна мати, яка має свої очікування та бажання для своїх дітей. Вона прагне забезпечити їм стабільне майбутнє і щасливе життя, але в той же час вона також показує готовність підтримати їх у їхніх власних виборах та пристосуватися до нових обставин.

Загалом, Аміна Алієва - це мати, яка любить своїх дітей і прагне зробити все можливе, щоб забезпечити їх щасливе майбутнє. Хоча її способи можуть бути деякою мірою традиційними, її наміри є щирими і відображають бажання матері бачити своїх дітей щасливими і задоволеними своїм життям.

5. Ілля Ісаєв

З Іллею Ісаєвим, який навчався на четвертому курсі стоматологічного факультету ТДМУ, Інді познайомилася у маршрутці під час повернення додому в травні 2017 року. Ілля і Інді були з одного міста, Рівного. Під час літніх канікул вони почали зустрічатись і з того часу не розлучалися. Вперше Рута побачила Іллю в грудні того ж року і надала йому прозвище «Очкастий Мачо». Втім, Ілля не був ніяким мачо, навпаки, він був високим, худорлявим хлопцем у окулярах і дуже тихим. За кілька днів до Нового року Ілля відвідав їхній дім, щоб познайомитись з батьками, і Рута почула його голос лише наприкінці вечора, коли він майже непомітно подякував Аміні за вечерю. Після цього Рута декілька днів насміхалася над сестрою, кажучи, що її новий хлопець такий мовчазний, що його треба постійно торкати, щоб переконатися, що він ще живий. Але насправді Рута знала про характер Іллі в основному зі слів своєї сестри: він був розсудливим, вихованим і розумним. Батько Іллі, Георгій Ісаєв, був власником приватної стоматологічної клініки в Рівному, тому проблем з житлом у них не повинно було виникати.

Рута отримала деталі про те, що сталося з Іллею лише ранком. Хлопець повернувся з Тернополя в неділю пізно ввечері. У понеділок після переїзду він висипався, а після обіду вирушив на прогулянку на велосипеді. По дорозі додому, неподалік торгового центру «Арена», його збив легковий автомобіль, який значно перевищував допустиму швидкість у межах міста. Лікарі боролися за Іллю протягом чотирьох годин, але, на жаль, не змогли

врятувати його життя. О двадцять другій годині вечора двадцятидворічний Ілля Ісаєв помер, так і не прийшовши до свідомості.

Сильна воля

Помітно, що Ілля починає проявляти внутрішній спротив та вирішувати протистояти насильству, якого він був свідком і яке спричиняло йому біль. Він поступово намагається стати на захист мами та виступити проти свого батька.

Витримка: Незважаючи на страх і насильство, якому піддавався, Ілля здатний витримувати ситуації та зберігати спокій. Показується, що він вчиться стримувати свої емоції і діяти обережно в складних обставинах.

Любов до матері

Ілля виявляє глибоку прив'язаність до своєї матері, виступаючи на її захист. Він ставить її благополуччя і безпеку на перше місце, навіть не зважаючи на можливі наслідки.

Моральна сила

З уривку видно, що Ілля має свій внутрішній світ і моральні принципи. Він усвідомлює несправедливість та неправоту насильства, і намагається захищати себе та свою матір від цього.

Креативність

Ілля продемонстрував свою креативність, підготувавши коміксову пропозицію Інді про одруження. Цей романтичний і оригінальний спосіб виразити свої почуття свідчить про його творчість і здатність думати нестандартно.

Доброзичливість

Ілля виходить на зустріч із людьми з добрим настроєм і позитивним ставленням. Він може проявляти доброзичливість та підтримку в стосунках з іншими людьми, що допомагає створити гармонійну атмосферу у стосунках.

Відданість

Цінуючи тривалі стосунки з Інді, Ілля проявляє відданість і стійкість. Він залишається разом з нею і не розлучається, що свідчить про його здатність віддати своє серце та зобов'язання відносинам.

Ілля закликав Інді підтримати і допомогти сестрі, Руті, вирішити її проблеми. Інді не розуміла, чому Ілля завжди на боці Руті і це дратувало її. Інді оберегала Руту і була готова захищати її, але коли Ілля закликав Інді підтримати Руту, вона почувала, що Ілля оберегає Руту зі свого боку і це призводило до конфлікту між ними через ревності дівчини.

У цій розмові Ілля намагався пояснити, що важливо підтримувати і захищати своїх близьких, навіть якщо вони помиляються. Він вважав, що Інді повинна завжди стояти на боці Руті, оскільки вони є сестрами. Ілля відчував відповідальність підтримувати Руту, оскільки він знаходився в подібній ситуації зі своїм братом, і тільки Ілля був єдиним, хто підтримував його. Він намагався пояснити Інді, що вона має бути на боці Руті, незалежно від її помилок.

6. Тимофій Русецький

Тимофій - молодий анестезіолог, відділення інтенсивної терапії міської лікарні, який знайомиться з головною героїнею Рутю під час її відновлення в лікарні. Він глибоко зацікавлений у стані Руті і її відновленні. Тимофій є розумним і відданим своїй професії лікарем. Він допомагає Руті розуміти її сни і пізнавати її внутрішній світ.

Під час їх зустрічей Тимофій виявляється відкритим і чуйним співрозмовником. Він допомагає Руті зрозуміти її потенціал та важливість її снів. Вони розмовляють про процедури реанімації, що дозволяють змінювати реальність через сни. Тимофій підтримує Руту і допомагає їй уникнути сонних монстрів, що полюють на неї.

Тимофій також має особистий інтерес до Руті, і це проявляється в його бажанні допомогти їй знайти рішення для її проблем. Він стає ключовою фігурою в операції по пошкодженню мікроскопічної зони мозку Руті, що відповідає за швидкий сон, тим самим врятувавши її від монстрів.

Тимофій проявляє велику відданість і ризик у спробі допомогти Руті, незважаючи на незвичайність ситуації. Він виявляється надійним союзником і захисником для головної героїні, що допомагає їй знайти вихід з цих небезпечних сновидінь.

Професійність

Він є анестезіологом відділення інтенсивної терапії міської лікарні, що свідчить про його знання і вміння у медичній сфері.

Серйозність

Його голос і вираз обличчя викликають враження серйозності та понурості.

Турботливість

Тимофій Русецький питає Руту про її стан здоров'я та співчуває їй у зв'язку з болем, який вона відчуває внаслідок процедури.

Прямота

Він говорить без огляду на емоції Руті, вказуючи на помилку, яку вона припустилася, і наводить приклади того, як вона могла знайти інші шляхи розв'язання проблеми.

Брак поваги до особистої приватності

Тимофій не поважає особисту приватність Рути, коли він без її згоди дивиться її фотографії в роздягальні спортзалу та фотографії відвертого характеру інших жінок.

Він використовує можливість доступу до її телефону під час її несвідомості, щоб переглянути її особисті фотографії. Це піддається критиці, оскільки він порушує довіру та неприпустимо втручається у приватне життя Рути.

Використання телефону Рути, щоб переглянути її особисті фотографії, є порушенням приватності і порушенням медичної конфіденційності.

Чутливість

Він згадує про батьків Рути і наголошує, що вони не заслуговують на таке страждання, що свідчить про його чутливість до емоцій і потреб інших людей.

Відданість і ризик

Тимофій виявляє велику відданість у спробі допомогти Руті, незважаючи на незвичайність ситуації. Він ризикує і стає її надійним союзником і захисником у боротьбі зі снами-монстрами.

7. Яков Чорнай

Чорнай описується як ввічлива, тактовна і порядна особа, яка є одним з найцікавіших учителів школи. Він має великі знання про літературу і розповідає про неї таким чином, що навіть незацікавлені учні проявляють зацікавленість.

Його підхід до навчання здатний зацікавити навіть тих учнів, які раніше не цікавилися читанням і не розуміли, чому вивчають літературу в школі. Важливо відзначити, що завдяки Чорняю сестра Рути, Індія, стала більше часу приділяти читанню, а сама Рута почала читати і навіть вирішила стати письменницею.

Рута спочатку не захоплювалась літературою і навіть заявила, що нічого не сподобалося з прочитаного. Проте Чорнай порадив їй прочитати роман «Аутсайтери» Сьюзен Гінтон, що може свідчити про його вміння підібрати літературні твори, які можуть зацікавити індивідуальних учнів.

Назвемо риси характеру Якова Чорная на основі тексту:

Ввічливість і тактовність

Яків Чорнай описується як ввічлива і тактовна особа. Він проявляє повагу до своїх учнів і інших людей, що сприяє позитивним взаєминам.

Порядність

Яків Чорнай є порядною людиною, яка виконує свої обов'язки відповідально і дбайливо. Він є надійним учителем, який ставиться до своїх обов'язків серйозно.

Знання про літературу

Чорнай володіє великими знаннями про літературу і вміє цікаво розповідати про неї. Він має здатність зацікавити навіть незацікавлених учнів і зробити вивчення літератури цікавим і захоплюючим.

Індивідуальний підхід до учнів

Яків Чорнай має здатність підібрати літературні твори, які зацікавлять кожного учня і спонукатимуть їх до читання. Він розуміє, як викликати інтерес до літератури і підтримує розвиток індивідуальних інтересів учнів.

Яків Чорнай має значний вплив на своїх учнів, зокрема на Руту. Він сприяв розвитку їх інтересу до читання і літератури загалом. Його розповіді та підхід до навчання мотивують учнів до саморозвитку і поглиблення знань.

Сміливість і справедливість

Чорнай виявив сміливість і справедливість, коли втрутився, щоб захистити свого собаку від нападу. Він не став байдужим свідком насильства і прагнув захистити беззахисну тварину.

Відданість і турбота

Чорнай проявив велику відданість та турботу про свого собаку. Він не тільки назвав його Данте, але також став справжнім другом для нього. Він регулярно вигулював собаку і дбав про його комфорт.

Чорнай виявив міцний моральний принцип, відмовившись зв'язуватися з хуліганями, які атакували його собаку. Він захистив свої ідеали та вірно тримався їх навіть у складних ситуаціях.

На жаль, Якова Чорная було вбито в результаті сутички. Причиною конфлікту став конфлікт між групою молодиків і чоловіком, який вигулював собаку. Сутичка почалася після того, як один з хлопців вирвав повідця у чоловіка, а після з'ясування стосунків чоловік ударив хлопця в обличчя. У результаті цього інциденту один із молодиків, 18-річний студент Матвій Стеренчук, вийшов до залишеного автомобіля, взяв мисливський дробовик з багажника і застрелив Якова Чорная.

Анна, вчителька біології, потрапляє за ґрати, бо намагалася вбити чоловіка, якого сама «воскресила». Мовляв, щось з ним було не так...

8. Анна Чорнай

Анна Чорнай, вчителька біології в 12-й школі. Вона не була настільки популярною серед учнів, як її чоловік. Хоча до неї ставилися з повагою, її не називали улюбленою вчителькою. Це може свідчити про те, що їй не вдалося викликати особливий інтерес та емоційний зв'язок зі своїми учнями.

Анна Чорнай виявляє незвичайну увагу до Рути, навіть якщо вона не виявляє особливого інтересу до біології та не має досягнень у цьому предметі. Це може викликати запитання та здивування у Рути, оскільки вона не сподівалася на таку увагу з боку вчителя.

Анна має медичну освіту та спеціалізацію в галузі хірургії, зокрема загальної хірургії і нейрохірургії. Вона пройшла інтернатуру та ординатуру, що свідчить про її спеціалізацію та зацікавленість у науковій роботі.

Анна згадує, що працювала в Інституті нейрохірургії імені Ромоданова та брала участь в міжнародному проєкті, що досліджував страх. За її словами, група вже знайшла нейронний ланцюг з негативним зворотним зв'язком, який відповідає за контроль страху в людини. Вона робить пояснення щодо функціонування цього ланцюга, де нейрон-збудник активує гальмівний нейрон, що гасить збудження.

Рута уважно слухала пояснення Анни (коли вони зустрілися) про нейронні ланцюги, що регулюють емоції та реакції в мозку. Анна пояснювала, що існують ланцюги з позитивним та негативним зворотним зв'язком. Вона давала приклад зляканої реакції на гучний звук, де емоційне збудження швидко влягається, якщо загрози немає. Анна також згадувала про людей з порушеннями нейронних ланцюгів, які постійно страждають від тривоги та неврозів.

Анна розповідала, що їх група досліджувала розташування нейронного ланцюга з негативним зворотним зв'язком, який подолає страх, та шукала способи вплинути на цей ланцюг. Метою досліджень було розроблення препаратів для боротьби з посттравматичними стресовими розладами, страхом та іншими подібними станами. Анна також зазначила, що нейронний ланцюг з негативним зворотним зв'язком знаходиться в смугастому тілі, а вона проводила дослідження на щурах, вивчаючи, які нейромедіатори зв'язуються з цим ланцюгом.

Звістка про арешт вчительки, яка намагалася вбити свого чоловіка, є дуже серйозною. У даному випадку важливо довести факти та з'ясувати обставини справи. Поліція та суд повинні провести розслідування для встановлення правдивої версії подій та з'ясування причин, що спонукали вчительку до таких дій. У кожній правовій системі винуватості встановлюється на основі доказів та процесуальних норм.

Це дуже збентежуюче повідомлення, яке Рута отримала від Анни Чорнай. Вона описує свої проблеми зі сном, галюцинаціями та відчуттям того, що істоти зі снів проникають у реальне життя. Вона зазначає, що її чоловік Яків також став дивним і проявляє дивну поведінку. Анна шукає способу розірвати зв'язок зі снами і готова звернутись до хірургічних методів. Вона прохає Руту зателефонувати Тимофію Русецькому та запросити його на зустріч.

Це дуже серйозна ситуація, і Рута повинна вжити дії. Вона може спробувати зателефонувати Тимофію Русецькому та з'ясувати, що відбувається. Також важливо, щоб Рута звернулася до поліції та повідомила про це повідомлення, описала свої спостереження щодо поведінки Анни Чорнай та Якова. Поліція може допомогти в проведенні розслідування та забезпечити безпеку всіх залучених осіб.

Тривожна ситуація вимагає негайних дій, тому Рута повинна вжити кроків для забезпечення своєї безпеки та безпеки інших людей, які можуть бути втягнуті в цю ситуацію.

Вона виявляє науковий підхід до своїх проблем, відноситься до них з серйозністю і активно шукає способи вирішення. Як нейрофізіолог, Анна має глибокі знання в галузі нервової системи і може застосовувати ці знання для розв'язання власної проблеми.

Анна виявляє сміливість та волю до боротьби зі своїми труднощами, в той час як істоти з галюцинацій підстерігають її. Вона не зупиняється перед викликами і намагається знайти рішення, щоб розірвати зв'язок зі снами і зберегти своє здоров'я.

Анна також показує свою довіру та залучає Руту до своїх проблем, звертаючись до неї з проханням зателефонувати Тимофію. Це свідчить про її віру в допомогу та підтримку від близьких людей у важкі моменти.

На основі даного тексту можна виділити наступні риси характеру Анни Чорнай:

Професіоналізм

Анна має медичну освіту та спеціалізацію в галузі хірургії, що свідчить про її високу кваліфікацію і зацікавленість у науковій роботі. Вона працювала в Інституті нейрохірургії і брала участь у міжнародному проєкті, що досліджував страх. Це свідчить про її знання та експертну думку у цій галузі.

Уважність та зацікавленість

Анна проявляє незвичайну увагу до Руті, навіть якщо вона не виявляє особливого інтересу до біології. Вона пояснює нейронні ланцюги, регулюючи емоції та реакції в мозку,

і ділитися своїми знаннями з Ругою. Це свідчить про її бажання поділитися знаннями та зацікавленість у стимулюванні інтересу до предмета.

Впевненість і сміливість

Незважаючи на свої проблеми зі сном та галюцинаціями, Анна не зупиняється перед викликами і активно шукає способи вирішення проблеми. Вона проявляє волю до боротьби зі своїми труднощами і готова випробувати хірургічні методи, щоб розірвати зв'язок зі снами і зберегти своє здоров'я.

Довіра та залучення до близьких людей

Анна довіряє Руті і залучає її до своїх проблем, просячи зателефонувати Тимофію Русецькому. Це свідчить про її віру в допомогу та підтримку від близьких людей

Загалом, Анна Чорна є героєм, який зіткнувся зі складною ситуацією, але залишається наполегливою й міцною в своїй боротьбі за здоров'я й збереження реальності. Вона представляє собою поєднання наукового підходу, впевненості й рішучості у пошуку вирішень своїх проблем.

9. Марк Грозан

Марк Грозан є персонажем у романі «Не озирайся і мовчи» та в романі «Доки світло не згасне назавжди». Він є єдиним сином у забезпеченій сім'ї, де батьки мають успішні кар'єри, але обмежений час для виховання сина. Марк виявляється другорядним персонажем, який допомагає головній героїні Руті тікати від монстрів у сонному світі.

Самотність

Марк виростає як єдина дитина в забезпеченій сім'ї, де батьки мають мало часу для нього. Це призводить до відчуття самотності та відсутності близького емоційного зв'язку з батьками.

Вплив батьків

Батько Марка, Віктор, не знаходить способу виражати свою любов і демонструє байдужість до виховання сина. Це ставить під питання важливість і роль батьків у формуванні особистості Марка.

Опіка дідуся

Дідусь Арсен бере на себе опіку над Марком і намагається виконувати батьківські обов'язки. Він піклується про хлопчика, але зазнає труднощів, оскільки не може повністю замінити батьківську присутність.

Потреба в батьківській любові

Марк відчуває потребу у батьківській любові та увазі, яку не отримує належним чином. Це може призводити до емоційної незадоволеності та негативного впливу на його самооцінку.

Винахідливий

Марк знаходить способи, як допомогти Руті в її ситуації, навіть ускладненій відсутністю робочої техніки. Він пропонує використовувати старенький велосипед, щоби вони могли рухатися і уникати монстрів.

Марк знаходить нестандартні шляхи вирішення проблеми та уникнення монстрів у сонному світі. Він запропонував Руті послідовність поверхів у ліфті, яка може допомогти їм уникнути небезпеки.

Марк приймає ідею того, що сни можуть впливати на реальність, без сумніву або недовіри. Він швидко усвідомлює можливості, які це відкриває, і стає активним учасником боротьби з монстрами.

Співчутливий

Марк проявляє співчуття і розуміння до Руті, яка потрапила в складну ситуацію. Він виявляє турботу про її безпеку і допомагає їй пережити страхи, які супроводжують їхню подорож у сонному світі.

Сміливий

Марк не боїться ставитися до темряви і монстрів, він готовий захищати Руту і боротися з небезпекою, навіть якщо це вимагає ризикувати власним життям.

Вірний друг

Марк стає надійним другом для Руті. Вони разом борються з темрявою, підтримують одне одного.

Відповідальний

Марк розуміє свою роль у допомозі Руті і свідомо віддається цій місії. Він усвідомлює необхідність допомогти їй уникнути монстрів і знаходить способи виконати це завдання. Хоча Марк є молодим хлопцем, він проявляє велику міць характеру і виростає на своїх вчинках. Він виявляє впевненість в собі і готовність брати на себе відповідальність за свої дії.

Дружелюбний і турботливий

Марк виявляє високу ступінь альтруїзму, не жалюючи своїх зусиль та ризикуючи для захисту інших. Він ставить загальну безпеку і добробут вище своїх власних інтересів.

4. Лара- Бодя (Богдан) Лаврик

Для нього характерні такі риси:

Ризиковані дії

Богдан працював нелегально разом з батьком на будівництві в Португалії, щоб заробити достатньо грошей. Крім того, він придбав старий автомобіль у Польщі, не дотримуючись правових процедур. Це свідчить про його готовність приймати ризики та вживати незаконних заходів, щоб досягти своїх цілей.

Стосунки з батьком

Батько Богдана був протягом десяти років у Португалії, і Богдан допомагав йому на будівництві. Це може свідчити про певний рівень залежності від батька та його відносини з ним. Деталі батьківського впливу на Лару могли б бути цікавими для дослідження.

Вчинення аварії

Після аварії Богдан отримав пораду від свого адвоката, що він може уникнути відповідальності за смерть хлопця, якщо залишить машину. Це може вказувати на його недостатню відповідальність та бажання уникнути наслідків своїх дій.

Підлість

Богданові було байдуже до ситуації, яка склалася з Рутю. Він боявся, що йому доведеться відповідати за свої вчинки. Лару взагалі не можна називати відповідальною особою. Совісті та співчуття в нього теж немає. Він використовував Руту у своїх цілях.

2.4 Аналіз мови роману

Мова є одним з ключових елементів літературного твору, яка не лише передає інформацію, але й впливає на емоційний стан читача. У романі Макса Кідрука «Доки світло не згасне назавжди» мова виконує важливу роль у створенні настрою, розкритті характерів героїв та передачі атмосфери подій.

Для того, щоб зробити аналіз мови роману, ми вибрали декілька (п'ять) уривків із самого роману «Доки світло не згасне назавжди», і на прикладі цих уривків ми робили аналіз мови, щоб надати конкретний контекст на підтримку наших тверджень. Шляхом аналізу конкретних фрагментів, уривків, ми можемо глибше розглянути мовні засоби, стиль та ефекти, які вони створюють в тексті.

Наведення прикладів з роману допоможе нам показати, як автор використовує мову для створення настрою, розкриття характерів героїв та передачі атмосфери. Такий підхід є конкретним і дозволяє нам більш детально розглянути мовні особливості, які використовуються в романі.

I. Фрагмент з роману (11 ст.) :

«Спочатку глянула праворуч. Удалині заспокійливо мигтіли вогні Відінської. Звідти ж линув приглушений шум машин. Рута звела брови на переніссі, згадуючи, котра година. О пів на дванадцятую? Вже за північ? Вона почула голоси і, гойднувшись, повела головою ліворуч. Попід поруччям зі сталевих труб, з яких майже повністю облупилася фарба, стояли Репа й Артемон (а може, й не Артемон, можливо, то був Божинда – Рутин погляд сповзав кудись униз і вбік, і вона ніяк не могла роздивитися). Приятелі її Богдана. Курили. Тобто курили до того, як вона вивалилася з тамбура на ганок.

– Ей, ти в нормі? – блимнув закислою й сумними, мов у чихуахуа, очима Репа – Все окей? – Попри щільний алкогольний туман у голові, дівчина вловила в його голосі насмішку.

– Ти окей? – луною повторив Артемон.

Рута спробувала кивнути, та через хвилю нудоти, що піднялася до горла, напружилася так, що рух голови більше нагадав нервові посмикування. Хлопці говорили щось іще, і Рута їх чула, проте не розуміла. Слова накладалися одне на одне та деренчали над вухами, неначе в'язка порожніх консервних бляшанок.

Нудота різко посилилася. Рута рвучко відвернулася й уп'ялася очима у віддалені вогні Відінської, невідь-чому сподіваючись, що вони дадуть змогу заякоритися та подолати шалене запаморочення.

Аби ж то. Спливла ще секунда, і її обличчя втратило колір, долоні вкрилися холодним потом, а їдка гаряча грудка, здавалося, досягла аж носоглотки. Хтось з'явився у проході за спиною – дівчина розрізнила кроки та стогін дверної пружини, після чого напружилася з останніх сил. «Ні, Руто, ні! Ніхто не блюватиме, – обережний, судомний вдих. – Усе під контролем. Ніхто. Не. Блюва...» [2.11].

З вищенаведеного уривку можна зробити кілька спостережень:

- 1) Молодіжний сленг у романі передає атмосферу та настрій. Фрагмент містить описи довкілля, стану головного персонажа та його емоцій. Також, можна відчутти напруження і суворість вибору слів у розмові між Рутою та хлопцями.
- 2) Емоційно забарвлена лексика передає психологічний внутрішній стан Руди, її фізичні відчуття та емоції.
- 3) В романі використовується різноманітна лексика, яка допомагає передати настрій та створити образи. Використання слова «нудота» та описи фізичних відчуттів підкреслюють дискомфорт, який відчуває головна героїня. Також варто звернути увагу на використання

виразів «закислими й сумними, мов у чихуахуа, очима» та «слова накладалися одне на одне та деренчали над вухами, неначе в'язка порожніх консервних бляшанок», які роблять описи живописними та виразнішими.

- 4) Синтаксис: В романі використовуються різноманітні синтаксичні конструкції. У фрагменті присутні також короткі фрази та фрагменти, що створюють ефект темпу та напруження, наприклад: «Аби ж то», «Спливла ще секунда». Такі конструкції підсилюють емоційність та динаміку сцени.
- 5) Наративні техніки: У фрагменті можна помітити внутрішні монологи головного персонажу, які відображають її думки, страхи та фізичний дискомфорт. Також, автор використовує описові пасажі, які допомагають зображувати оточення та створювати атмосферу сцен. Загалом, мова роману «Доки світло не згасне назавжди» за допомогою описів, внутрішніх монологів, діалогів та емоцій, могла передати настрій та внутрішній світ героїв. Описовість допомагає відтворити образи та атмосферу навколишнього світу, внутрішні монологи розкривають думки та почуття персонажів, діалоги розкривають їхні характери та взаємодію, а емоційність мови передає насиченість почуттів.

Таким чином, мова уривку забезпечує читачеві можливість відчутти напруження, заплутаність та тривогу головної героїні, а також відчутти атмосферу та відтворити образи навколишнього світу. Вона створює психологічну напруженість та сприяє зануренню в історію.

II. Фрагмент з роману (28 ст.):

«Рута ще раз погладила рубець. Аміна довго розпитувала доньок про те, що сталося. Індія сказала, що сестричка «просто перечепилася й упала», Рута навідріз відмовилася щонебудь говорити. Звісно, ні Григ'їр, ні Аміна їм не повірили. Рута прибрала руку від лица та скупно – так, що усмішка торкнулася самих очей, – усміхнулася. Вона так і не розповіла. Батьки до цього часу не знають, що відбулося того дня.

I've got your back, sister.

Усе буде добре.

...Поправивши ліфчик, Рута спустила ноги на підлогу. На внутрішній поверхні лівого стегна помітила великий синець, але не стала на ньому зациклюватися. Швидко вдяглась і, прочинивши двері, ступила до короткого коридору, який упирався в сходи, що вели на перший поверх. Дівчина навшпиньки підійшла до поручнів і перехилилася, зазирнувши до вітальні. Лару не розгледіла, зате почула знайому музику, пронизливий виск автомобільних покришок, скрегіт від зіткнень і дзенькіт розбитого скла – хлопець ганяв у «Need for Speed»

на «PlayStation». Рута почала спускатися. Коли до вітальні залишилося два кроки, сходинка під ногою рипнула, і Лара, поставивши гру на паузу, скинув на неї голову» [2. 28].

- 1) Мова та стиль: Мова є лаконічною та експресивною. Речення короткі, а розмовна форма діалогів надає тексту невимушеності. Стиль написання є повсякденним, наближеним до мови розмовного спілкування.
- 2) Лексика: Використовується різноманітна лексика, яка передає емоційний стан та діяльність персонажів. Наприклад, «просто перечепилася й упала», «усмішка торкнулася самих очей». Лексичний вибір сприяє передачі реалістичності та індивідуальності персонажів.
- 3) Синтаксис: Речення в основному короткі та прості, що додає фрагменту динаміки та експресивності. Короткі речення також передають емоційну напруженість та внутрішній діалог головного персонажу.
- 4) Наративні техніки: Фрагмент включає в себе внутрішні монологи головного персонажа, які дозволяють читачеві зануритись у її думки та почуття. Описи місцезнаходження та звукових ефектів створюють атмосферу і відображають зовнішній світ, який впливає на героїню. Також використовуються діалоги між персонажами, що сприяють розкриттю їхніх взаємин та характерів. Загалом, мова є живою і емоційно забарвленою. Вона допомагає передати внутрішній світ героїні, її почуття, страхи та невизначеність. Використання розмовного стилю дозволяє зблизити читача з персонажами і створює враження натуральності та спонтанності в їхніх взаєминах.

На мовному рівні відбуваються зрушення та конфлікти, що відображають внутрішній стан головного персонажа. Це викликає цікавість у читача та спонукає до подальшого читання для розкриття подій та розвитку сюжету.

У даному фрагменті роману є кілька англійських слів, які використовуються в українському контексті:

- 1) «I've got your back, sister» - це фраза англійською мовою, яка перекладається як «Я завжди підтримую тебе, сестро». Вона використовується для вираження підтримки та солідарності.
- 2) «Need for Speed» - це назва популярної комп'ютерної гри англійською мовою. Гра є відомою серією автосимуляторів.
- 3) «PlayStation» - це назва відомої ігрової консолі англійською мовою. PlayStation є торговою маркою, під якою випускаються ігрові приставки та ігри.

Ці англійські слова використовуються в тексті, ймовірно, для підкреслення певних аспектів сюжету та передачі атмосфери, пов'язаної з грою та розвагами персонажів.

III. Фрагменти з роману (10, 12, 19, 26, 53, 59, 102, 233, 436, 486, 535 ст.) :

«До сраки все», – подумала вона та пристукнула кнопку першого поверху» [2, с. 436].

– «Це пиздець... – прошепотіла вона» [2, с. 53].

«Від оцього твого «ризик мінімальний» пиздець як полегшало» [2, с. 10].

«Пиздець її пришвартувало. В хлам! – А потім, зауваживши, що дівчина не приєдналася до їхньої вакханалії, насупився: – Ти чого?» [2, с. 233].

«Ох ти ж бляха» [2, с. 12].

«Хтось із хлопців ліворуч неї вилаявся. Тамбур струсонувало від реготу; Рута не ризикнула озиратися, бо в голові досі люто паморочилося» [2, с. 12].

«Бляха!» «Вона витріщилася на калюжу блювотиння між ногами з таким виглядом, наче намагалася збагнути, звідки вона взялася» [2, с. 12].

– «Бляха!» [2, с. 19].

«Дев'ятнадцять пропущених. Шістнадцять від матері, три останні – від батька. Найпізніший о пів на п'яту ранку. Рута зиркнула на годинник у кутку екрана – десять до сьомої, – і прикусила губу. Дев'ятнадцять!» [2, с. 19].

– «Мені кінець» [2, с. 19].

– «Бляха... – Рута відкинулася на подушку, а тоді згадала, що сьогодні неділя. – А вони зараз не в церкві?» [2, с. 26].

«Рута видихнула» [2, с. 59].

– «Бляха, чого вона так витріщилася? – А потім: – Не треба було сюди їхати» [2, с. 59].

– «Ні, – щиро зізнався Лара. – Тобто тепер уже так, знаю. – А ще за мить: – Бляха, я дебіл» [2, с. 102].

«Над нею, важко дихаючи, нависав Тимофій. Його очі ледь не вилазили з орбіт, а тіло подригувало. Він нервово потирав пальцями ліве зап'ястя. Відчувши, як палає права частина обличчя, Рута здогадалася, що хлопець заліпив їй ляпаса. Мабуть, навіть не одного» [2, с. 535].

– «Бляха, – процідив крізь зуби він» [2, с. 535].

– «Я заснула? – не своїм голосом прошелестіла Рута» [2, с. 535].

– Бляха, – ошелешено повторив хлопець [2, с. 535].

«Потім скочила із сідла й упродовж наступної хвилини забанила його всюди, де могла: у Вайбері, Фейсбуці, Інстаграмі, Телеграмі. Навіть на телефоні додала номер до чорного списку» [2, с. 486].

Мова, використана у цьому фрагменті, є неформальною та містить декілька грубих та ненормативних висловів. Ось аналіз мови:

- 1) Використання ненормативної лексики для передачі реальної мовленнєвої ситуації між молодими людьми.
- 2) Розмовна фразеологія: Фрагмент містить розмовні вирази, такі як «До сраки все» (приблизно «нафіг все це»), «Це пиздець» (означає «це катастрофа») та «В хлам» (означає «дуже п'яна людина» або «зруйновано»). Ці фрази відображають неформальний та розмовний стиль мовлення.
- 3) Емоції та роздратування: Використання ненормативних висловів передає почуття роздратування, обурення або занепокоєння. Персонажі виражають свої емоції через ці інтенсивні вислови, наголошуючи на своєму стані душевного здоров'я.
- 4) Міжтекстові вигуки: Вигуки «Бляха» (означає «чорт» або «о ні») та «Ох ти ж бляха» використовуються для вираження здивування, роздратування або незлагодженості.
- 5) Неформальний діалог: Діалог між персонажами є неформальним і може містити неповні речення або фрагменти речень.
- 6) Портретування персонажів: Вибір мови відображає особистості персонажів, їх емоційний стан та рівень комфорту у використанні неформальних або грубих висловів.
- 7) Постійне вживання виразу «бляха» (29 разі зустрічається у романі): Цей вираз використовується у різних контекстах та може мати різні значення, такі як здивування, роздратування, роздуми тощо.
- 8) Емоційні реакції та фізичні ознаки: У фрагменті використовуються описи фізичних реакцій персонажів, таких як дихання, покриття обличчя червоним, потирання зап'ястя та ляпаси. Це допомагає передати емоційний стан персонажів та показати їхню реакцію на ситуацію.
- 9) Чергування формальності та неформальності: В деяких фрагментах спостерігається зміна між формальною та неформальною мовою. Наприклад, діалог між персонажами може бути неформальним, але потім з'являються роздуми або запитання, сформульовані більш формально.
- 10) Вживання метафоричної та жаргонної лексики: У фрагменті можна помітити вживання метафоричних висловів, які додатково зміцнюють виразність мови. Наприклад, «Рута не ризикнула озиратися, бо в голові досі люто паморочилося» або «забанила його всюди, де могла».

У цьому фрагменті можна відзначити використання синтаксичних засобів, таких як прямі мовні вислови, які передають емоційну реакцію героїні, та короткі фрази, що

акцентують її внутрішній монолог. Також використовуються повтори та еліпси, які підкреслюють емоційний стан героїні та її незгоду зі ситуацією.

Лексика відображає неформальний стиль спілкування та включає в себе сленгові вирази, образні фрази та вульгаризми. Використання такої лексики відтворює мову молодіжної підкультури та створює атмосферу реалістичності та автентичності.

Наративні техніки, такі як внутрішні монологи, діалоги та описи, використовуються для розкриття внутрішнього світу героїні, передачі її емоцій та взаємин з іншими персонажами. Через ці техніки читач отримує доступ до думок та почуттів головного героя і стає ближчим до подій та сюжету роману.

IV. Фрагмент (507 ст.)

«Вона завершала, побігла до ванної кімнати та замкнулася зсередини» [2, с. 507].

«Тієї самої миті істоти продавили скло й удерлися до кухні. Рута згорнулася в клубок на підлозі ванної. Серце пропускало удари, дихання зі свистом вихоплювалося з легень. Вона дослухалася, як істоти нишпорять попід дверима, зі зловісним шипінням приносяються, немовби не розуміючи, куди вона щезла» [2, с. 507].

«Невдовзі хтось із потвор відімкнув вхідні двері та впустив до квартири тих, що юрмилися на сходовому майданчику. Ще через секунду повітря у ванній затряслося від ударів у двері. Рута побачила, як у щілини прослизують тендітні бузкові щупальця, і, засовавши ногами, пронизливо скрикнула:

«Ні! Геть! Не чіпайте мене!» [2, с. 507].

«Удари посипались один за одним. Фіолетові щупальці колихались у повітрі, ніби водорості. Повітря стало важким, і дівчина почала задихатися. Роздряпуючи собі горло, спробувала підвестись, проте ноги підігнулися» [2, с. 507].

«Я не хочу, – крізь сльози прохрипіла вона, – не хочу помирати!» [2, с. 507].

«Двері тріснули рівно навпіл. Спершу прогнулися досередини, потім крізь тріщину протиснулося кілька долонь, які взялися виламувати їх назовні. Рута відчайдушно заквилила, переповзла через бічну стінку ванни й, сховавши голову між колін, скорчилася на дні» [2, с. 507].

«Помережана чорними розводами рука, що лапала по внутрішній поверхні дверей, зрештою натрапила на заіржавілу засувку. Мертвотно-сині пальці зімкнулися на важелі, відкинули засув, і двері прочинилися» [2, с. 507].

«Потвори, несамовито клацаючи, повалили до тісної кімнати. Хтось учепився Руті за волосся та грубо виволік із ванної» [2, с. 507].

Можна зробити наступні спостереження щодо аналізу мови:

- 1) Використання описових слів та прикметників: У фрагменті зустрічається вживання різних описових слів, таких як «тендітні бузкові щупальця», «фіолетові щупальця», «помережана чорними розводами рука», які створюють візуальні образи та допомагають уявити сцени.
- 2) Вживання емоційних слів та виразів: У тексті зустрічаються слова та фрази, що передають емоційний стан головного персонажа, такі як «серце пропускало удари», «дихання зі свистом вихоплювалося», «засовавши ногами, пронизливо скрикнула», «крізь сльози прохрипіла вона», «Рута відчайдушно заквилила». Вони підкреслюють напруженість та страх героїні.
- 3) Використання діалогу: У тексті присутні фрази, що висловлюються героїнями, які додають динаміки та реалізму сцені. Наприклад, «Ні! Геть! Не чіпайте мене!», «Я не хочу, не хочу помирати!».
- 4) Вживання метафор: У фрагменті є вживання метафоричних виразів, які допомагають передати стан та дії персонажів. Наприклад, «тендітні бузкові щупальця», «повітря стало важким», «роздряпуючи собі горло».
- 5) Використання дієслів та дієслівних конструкцій: У тексті зустрічаються дієслова, що описують дії персонажів, наприклад, «побігла», «замкнулася», «пронизливо скрикнула», «заквилила», «прочинилися». Вони додають динаміки та руху сценкам.
- 6) Вживання інтенсивних прикметників: У тексті можна помітити вживання інтенсивних прикметників, які підсилюють описи та емоційний настрій. Наприклад, «несамовито клацаючи», «виволік із ванної». Вони додають виразності та енергії подіям.
- 7) Використання повторів: В тексті зустрічаються повтори слів та фраз, які підкреслюють наскрізність та напруженість ситуації. Наприклад, «двері тріснули рівно навпіл», «тріщину протиснулося», «прогнулися досередини». Вони підсилюють драматичний ефект та наполягають на важливих моментах.
- 8) Вживання загальних словосполучень: У тексті присутні загальні словосполучення, що передають дії та стан персонажів. Наприклад, «скорчилася на дні», «повалили до тісної кімнати». Вони створюють конкретні образи та зображують події в живописний спосіб.
- 9) Використання риторичних питань: У тексті зустрічаються риторичні питання, які підсилюють драматичність та емоційність сцен. Наприклад, «Я не хочу помирати?» Вони ставлять акцент на внутрішній монолог героїні та її страх перед невідомим.
- 10) Використання вигуків та експресивних слів: У фрагменті можна помітити використання вигуків та експресивних слів, які передають емоційний стан персонажів. Наприклад, «Ні!»,

«Геть!», «Не чіпайте мене!», «переповзла через бічну стінку ванни», «скорчилася». Вони додають живості та напруженості до сцен.

Стиль мови стає більш драматичним і емоційним, використовуються описові прикметники та прикметники, що підкреслюють жахливу атмосферу, наприклад, «тендітні бузкові щупальця», «фіолетові щупальця», «мертвотно-сині пальці». Ці деталі допомагають змалювати страх і безпорадність героїні.

Лексика включає в себе слова, що відтворюють стан напруження і жаху, такі як «удари», «задихатися», «скрикнула», «помережана». Використання таких слів допомагає підкреслити емоційну напруженість ситуації та страх головної героїні.

Синтаксичні засоби, такі як короткі речення та повторення, використовуються для підсилення ефекту тривоги і швидкості подій. Вони допомагають передати внутрішній монолог героїні та її почуття страху та безпорадності.

Наративні техніки використовуються для створення напруження та передачі екстремальної ситуації. Описи деталей та подій розширюють уявлення про сцену, а внутрішні монологи та діалоги героїні допомагають передати її почуття та реакцію на події.

V. Фрагмент (474 ст.)

«Останні два слова було підкреслено. А далі йшла якась нісенітниця» [2, с. 474].

«REM-стадія» [2,с. 474].

«Очі здійснюють швидкі рухи» [2,с . 474].

«А тіло??» [2, с. 474].

«Dr. Michel Jouvét» [2, с. 474].

«Тіло завжди залишається нерухожим. Ну, майже завжди. Під час REM-стадії навіть вимикається система внутрішнього обігріву. Це важливо? Так Ні» [2,с . 474].

«Усе тіло немовби паралізовано. Якщо мозок подає команду рухатися, її блокує щось на кшталт вимикача, що міститься у стовбурі головного мозку в основі черепа» [2, с. 474].

«Вимикач – середня частина locus coeruleus» [2, с. 474].

«Спинно-бокова покривка мосту (?)» [2, с. 474].

«Поряд» [2,с . 474].

«Якщо зачепить? Що тоді?» [2, с. 474].

«locus coeruleus проводить нисхідні інгібуючі імпульси через магноцелюлярне ядро ретикулярної формації» [2, с. 474].

«Рутині очі згасли. Навіть якщо ця тарабарщина не беззмістовна, вона ніколи в ній не розбереться. І точно не зможе запам'ятати, щоб «витягти» зі сну та спробувати розібратися в реальності» [2, с. 474].

«Хай там як, вона продовжила читати» [2, с.474].

На основі наданого фрагмента тексту можна зробити наступні спостереження щодо аналізу мови:

- 1) У фрагменті використовуються спеціалізовані терміни та технічна лексика, які вказують на те, що текст має науково-медичну спрямованість.
- 2) Автор ставить питання та відповідає на них, наводячи пояснення та використовуючи фахові терміни, що створює враження наукової розповіді або дослідження.
- 3) Застосування технічної лексики та точних термінів допомагає передати ідеї та концепції, пов'язані з фізіологією сну та рухами під час REM-стадії.
- 4) Часто використовуються діалогові фрази, що можуть вказувати на присутність розмовного стилю або викладення інформації у формі діалогу.
- 5) Автор використовує іронію, використовуючи слово «тарабарщина», щоб підкреслити складність та незрозумілість викладеної інформації.
- 6) При аналізі мови тексту слід враховувати, що він має специфічну спрямованість на наукову тематику та вимагає фахового розуміння для повного осмислення інформації, що передається.

Лексика використовує наукові терміни, пов'язані з медициною та фізіологією, такі як «REM-стадія», «локус керулеус», «магноцелюлярне ядро ретикулярної формації». Синтаксичні засоби такі як короткі речення та питання допомагають передати безпорадність або незрозуміння головного героя.

Наративні техніки, такі як коментарі головного героя, надають певний погляд на те, що відбувається в тексті. Здавалося, головний герой замішується у складній науковій інформації та сумнівається в її значущості або зрозумінні.

ВИСНОВКИ

Отже, ми визначили основні факти життєпису Кідрука Максима Івановича, і дізналися багато цікавого про нього.

З'ясували те, що творчість Макса Кідрука відіграє важливу роль в сучасному літературному процесі з кількох причин.

По-перше, Макс Кідрук представляє сучасну українську літературу на міжнародному рівні. Його твори перекладені на іноземні мови і отримали визнання за межами України. Це сприяє просуванню української культури та літератури у світі, показує багатогранність і талант українських письменників.

По-друге, творчість Макса Кідрука відрізняється своєрідністю та оригінальністю. Він експериментує з жанрами та стилями, створює непередбачувані сюжети та цікавих героїв. Його романи включають елементи технотрилера, соціальної драми, філософських роздумів та багато іншого. Це робить його твори цікавими та актуальними для сучасного читача.

По-третє, Макс Кідрук активно використовує сучасні технології та медіаформати для просування своїх творів. Він веде особистий блог, де ділиться враженнями, думками та надихаючими історіями. Він також активний в соціальних мережах та спілкується зі своїми читачами, що сприяє популяризації його творчості та залученню нової аудиторії.

Усі ці фактори допомагають Максиму Кідрукові зайняти важливу позицію в сучасному літературному процесі. Він створює оригінальні та актуальні твори, сприяє розвитку української літератури.

Здійснили сюжетно-композиційний аналіз роману, та ідейно-тематичний аналіз роману. З'ясувати проблематику твору (корупція, насильство, порушення прав дитини і т.д); охарактеризувати головних героїв роману, і визначити роль позасюжетних елементів.

Отже, можна зробити висновок про те, що соціально-психологічна проблематика у творі «Доки світло не згасне назавжди» виявляється через складні міжособистісні взаємовідносини, внутрішні конфлікти героїв, пошук самоідентифікації та боротьбу з минулим.

Одним із головних аспектів є вибір між особистим щастям та щастям близьких. Героїня Рута стикається з моральною дилемою, коли вона вирішує ризикувати власним життям, щоб повернути до життя нареченого своєї сестри. Цей вибір підкреслює важливі етичні питання та розкриває внутрішній конфлікт героїні, яка шукає своє місце у світі та відчуває необхідність змінити минуле, щоб бути потрібною своїй сім'ї.

Фінал роману хоча відкритий привертає увагу до природи сну та його впливу на реальність. Заперечувальні слова в пісні, рекомендовані автором, створюють песимістичний настрій, проте назва роману і зображення сонця в фіналі залишають простір для сподівань на щасливий кінець.

Одна з центральних тем роману - пошук самоідентифікації. Героїня Рута стикається з питаннями про своє місце у світі та своїх обов'язків по відношенню до рідних. Це приводить її до складних роздумів і конфліктів, але також дає їй можливість зрозуміти себе краще та знайти свою ідентичність.

Крім того, роман змушує читача роздумувати про соціальні проблеми, такі як: відповідальність перед близькими, важливість етичного вибору і взаємодії з іншими людьми. Він ставить питання про значення родини, любові, жертвності та життєвих пріоритетів, що стосуються кожного із нас.

Макс Кідрук вдало створює атмосферу напруженості та невизначеності, де герої змушені зіткнутися зі своїми внутрішніми страхами, турботами та пошуками. Герої стають прикладом для розуміння людської психології, відображаючи різноманітні аспекти нашої суспільної реальності.

Загалом, роман «Доки світло не згасне назавжди» є цікавим дослідженням соціально-психологічних проблем, що привертає увагу до глибинних роздумів про природу людських взаємин, моральний вибір та пошук особистої ідентичності. Це твір, який викликає різні емоції, розширює наше розуміння світу та залишає слід у серцях читачів.

Загальний аналіз мови роману «Доки світло не згасне назавжди» Максима Кідрука показує, що мова відіграє важливу роль у створенні настрою, розкритті характерів героїв та передачі атмосфери подій. Нижче наведені висновки, зроблені на основі обраних уривків з роману:

- 1) Атмосфера та місце подій: Автор використовує мовні засоби, щоб передати настрій та створити образи місця подій. Він використовує описи звуків, світла та діалоги, щоб перенести читача у певну локацію. Це допомагає побудувати атмосферу та зробити читання більш живим.
- 2) Виразність мовних засобів: Автор вдається до виразних мовних засобів, таких як образність, метафори, неформальна мова та нецензурні вислови, щоб підкреслити емоційний стан персонажів. Ці засоби додають реалістичності до тексту і допомагають відтворити внутрішній світ героїв.

- 3) Використання іншомовної лексики: Автор іноді включає іншомовні фрази, такі як «I've got your back, sister», що додають аутентичності та передають специфічний настрій або взаємини між персонажами. Це показує гнучкість мови та здатність до вираження почуттів, які можуть бути складні для передачі мовою автора.
- 4) Стилiстична багатогранність: Вибір мовних засобів автором є досить різноманітним, що створює стилістичну багатогранність. Від ніжних описів до жорстких та експресивних висловів, мова роману розмаїта і насичена. Це дозволяє автору виразити різноманітні емоції, створити контрастність між сценами та підкреслити характери героїв.
- 5) Реалістичність мови: Мова роману «Доки світло не згасне назавжди» є реалістичною і відповідає контексту історії. Автор вдається до використання неформальних висловів та нецензурної лексики, що допомагає передати напружену атмосферу, емоції та внутрішній світ персонажів.
- 6) Особливості діалогів: Діалоги героїв у романі відображають їхні характери та взаємини. Автор використовує розмовний стиль, сленг та особливості мовлення кожного персонажа для передачі їхньої індивідуальності та взаємодії між ними.

Загалом, мова в романі Макса Кідрука «Доки світло не згасне назавжди» є важливим елементом твору, що допомагає створити настрій, передати емоції героїв та атмосферу подій. Виразність мовних засобів, використання іншомовної лексики, реалістичність мови та особливості діалогів роблять текст живим і цікавим для читача.

Познайомившись із творчістю Макса Кідрука, можна задуматися над такими запитаннями, як : « Чому книжки - це насолода? чому книжка мусить, і може конкурувати з TikTok та Netflix ? Що може запропонувати сучасна українська література?

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белих О. Є. (2009) Профілактика стигматизації як фактор попередження девіантної поведінки підлітків // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. - 2009. - № 3. - С. 266-271.
2. Кідрук М. Доки світло не згасне назавжди: роман / Макс Кідрук. – 2-гу вид. – Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля». 2021. – 560 с.
3. Кідрук Макс «Доки світло не згасне назавжди» (презентація) // [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=PSsI7n3iO_0
4. Кідрук Максим Іванович // [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%BA_%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%81%D0%B8%D0%BC_%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87
5. Макс Кідрук «Твердиня» (2013). // [Електронний ресурс] // Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D1%8F_\(%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D1%8F_(%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD))
6. Макс Кідрук «Доки світло не згасне назавжди» (офіційний трейлер) // [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=jU-aJF2mfsY>
7. Макс Кідрук (@max.kidruk), пост про оповідання, яке вийшло друком в угорському фантастичному часописі Galaktika // [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://z-p42.www.instagram.com/p/Cen3zybt1Yu/>
8. Макс Кідрук «Бот: Ґуаякільський парадокс» (2015). // [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%BE%D1%82:%D2%90%D1%83%D0%B0%D1%8F%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%81
9. Макс Кідрук «Бот» (перевиданий у 2020 році під заголовком Бот. Атакамська криза) // [Електронний ресурс] // Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%BE%D1%82_\(%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%BE%D1%82_(%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0))

10. Макс Кідрук «Жорстоке небо» (2014). // [Електронний ресурс] // Режим доступу:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%96%D0%BE%D1%80%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BA%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B1%D0%BE>
11. Макс Кідрук «Зазирни у мої сни» (2016). // [Електронний ресурс] // Режим доступу:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%97%D0%B0%D0%B7%D0%B8%D1%80%D0%BD%D0%B8%D1%83%D0%BC%D0%BE%D1%97%D1%81%D0%BD%D0%B8>
12. Макс Кідрук «Колонія. Нові темні віки» // [Електронний ресурс] // Режим доступу:
[https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%BD%D1%96%D1%8F\(%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%9A%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%BA%D0%B0\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%BD%D1%96%D1%8F(%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%9A%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%BA%D0%B0))
13. Макс Кідрук «На Зеландію!» (2014). // [Електронний ресурс] // Режим доступу:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B0%D0%97%D0%B5%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%96%D1%8E!>
14. Макс Кідрук «Не озирайся і мовчи» (2017). // [Електронний ресурс] // Режим доступу:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B5%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%B9%D1%81%D1%8F%D1%96%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D1%87%D0%B8>
15. МАКС КІДРУК: про чайлдфрі, в рф нема культури, українці на Марсі, ШИ/ЦЕ НІХТО НЕ БУДЕ ДИВИТИСЬ // [Електронний ресурс] // Режим доступу:
<https://www.youtube.com/watch?v=4cTPecwwL3Q&t=133s>
16. Письменник Макс Кідрук і його дружина заснували видавництво «Бородатий Тамарин» // [Електронний ресурс] // Режим доступу:
<http://bukvoid.com.ua/events/pesentation/2022/11/15/113910.html>
17. Чонка Т.С. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В РОМАНІ МАКСА КІДРУКА «ДОКИ СВІТЛО НЕ ЗГАСНЕ НАЗАВЖДИ» Закарпатські філологічні студії. № 18/ 2021. ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Видавничий дім «Гельветика» 2021. с. 293 – 298.

18. Чонка Т. С. МОРАЛЬНО-ЕТИЧНА ПРОБЛЕМАТИКА РОМАНІВ МАКСА КІДРУКА «НЕ ОЗИРАЙСЯ І МОВЧИ» ТА «ДОКИ СВІТЛО НЕ ЗГАСНЕ НАЗАВЖДИ» // Міжнародний науковий журнал «Грааль науки» № 9 (Жовтень, 2021): за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Globalization of scientific knowledge: international cooperation and integration of sciences», що проводилася 22 жовтня 2021 року ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporate Management» (Відень, Австрія). с. 253 – 259.
19. Чонка Т. С. НАУКОВО-ФАНТАСТИЧНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ У РОМАНІ МАКСА КІДРУКА «ДОКИ СВІТЛО НЕ ЗГАСНЕ НАЗАВЖДИ» The process and dynamics of the scientific path: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the II International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 2), September 17, 2021. Athens, Hellenic Republic: European Scientific Platform. Pp. 21-25.
20. Чонка Т., Культурологічний аспект романів «Не озирайся і мовчи» та «Доки світло не згасне назавжди» Макса Кідрука. // Збірник матеріалів Міжнародної наукової конференції «Україністика в Угорщині та поза її межами» – *Ukrainisztika Magyarországon és a határon túlon II. Nemzetközi tudományos konferencia*. Ніредьгазький університет, кафедра української мови і культури. Ніредьгаза: 26–27 листопада 2021 р. Nyíregyháza, 2021. november 26–27. Kiadó Csepeli Ukran Onkormanyzat Printpix Nyomda, 2022. стр. 245 – 253.
21. Чонка Т. С. ФАНТАСТИКА І РЕАЛЬНІСТЬ У РОМАНІ МАКСА КІДРУКА «ДОКИ СВІТЛО НЕ ЗГАСНЕ НАЗАВЖДИ»// Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects. Proceedings of the 3rd International scientific and practical conference. MDPC Publishing. Berlin, Germany. 2021. Pp. 294-300.